Politika'da sanat * edebiyat

Kübalı sinemacı Lopez Pego Semra Özdamar'ı Küba'ya davet etti

23 Mayıs - 1 Haziran tarihleri arasında Özbekistan'ın başkenti Taşkent'te yapılan Uluslararası Film Festivali'ne katılan ünlü Kübalı yönetmen **Rigoberto Lopez Pego, Semra Özdamar'ı «11. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festiva»i** dolayısıyla Küba'da yapılacak sinema şenliğine davet etmiştir. **«Güneşli Bataklık»** filmini seyreden **Lopez Pego** filmi çok beğendiğini belirtmiştir.

Kübalı yönetmenin Taşkent Film Festivali'ne katıldığı **«Ulusların Silahları»** adlı film Sovyetler Birliği Barış Komitesi'nin özel ödülünü almıştır.

Fotoğrafta **Rigoberto Lopez Pego** ve **Semra Özdamar** Taşkent'te görülüyor.

TYS'NİN İMZA GÜNLERİ SÜRÜYOR

Türkiye Yazarlar Sendikası'nın 5. kuruluş yılı dolayısıyla Taksim Sanat Galerisi'nde düzenlediği şenlikler kapsamında yeralan imza günleri sürüyor.

Programa göre bugün ve bugünden sonraki imza düzeni şöyledir:

17 HAZİRAN: İlhan Selçuk, Emin Değer, Mustafa Ekmekçi, Alpay Kabacalı, Aydın Hatipoğlu, Şükran Kurdakul, Yılmaz Elmas. Kitap satışında bulunacak konuk sanatçı: Melike Demirağ AST çalışanları

18 HAZİRAN: Samim Kocagöz, Müjdat Gezen, Zeyyat Selimoğlu, Rasih Nuri İleri, Muzaffer Arabul, Ümit Kaftancıoğlu, Özgür Coşkun.

Konuk Sanatçı: Ertan-Funda Anapa.

19 HAZİRAN: Erdal Öz, Bertan Onaran, Metin Eloğlu, Turgut Uyar, Tomris Uyar, Turgay Gönenç, Yusuf Ziya Bahadınlı.

Konuk Sanatçı: İskender Doğan.

20 HAZİRAN: Mahmut Makal, Nihal Yeğinobalı, Türker Acaroğlu, Yusuf Ateş, Süleyman Yağız, Hakkı Özkan, Süleyman Şahin Tar.
Konuk Sanatçı: Esmeray.

GELEN-GİDEN

Ali Taygun

BAĞLAŞIKLIK-ÖZDEŞLİK

Egemen üretim ilişkileri, emeği, sömürüsüyle sıkı sıkıya bağladığından mı nedir, adam çalışıyorsa, yaptığından tad almıyordur diye bellenmiştir bizde. Üretim ilişkilerinin değişebilirliğinin bilincine varmayanlar, üretimin en büyük bir tad kaynağı olabileceğini düşünemezler.

«Maddi üretim araçlarına egemen olanların düşünceleri egemen düşüncelerdir.» Eğer bu görüş doğruysa, o zaman üretim araçlarına egemen olanlar bu egemenliklerini sürdürmek amacını taşıdıkça, sömürü olanaklarını ellerinden kaçırmak istemedikçe; yani, durumlarında bir değişiklik olasılığına karşı durdukça, egemen düşüncenin değişmezlik ilkesinden hareket eden bir düşünce olması gerektiği görüşü de bir o kadar doğru olacaktır.

Demek ki, egemen güçlerin hizmetindeki değişmezlik ilkesi yüzyıllardır, binyıllardır, kafalara işlene işlene; ne kadar çok çalışırsa ürününün o kadar çoğunun yabana gittiğini sezinleyenler, çalışmayı sevmez olmuştur sömürü düzenini değiştirmeye uğraşacağına. Emeğine karşılık verilen ücretini de sevmeden iş yapmanın bedeli olarak görmüştür. Bunun sonucu olarak da, tad alıyorsa biri işinden, çalışıyor saymamıştır onu; kuralını bozmamak için. (Yani ücret istememesini doğal karşılamamıştır.)

Sonuçta kabak bu işte sanatçının başına patlamıştır en fazla. «Aç kalırsan yapıtların güzel olur,» diye bir masal da okumuşlardır ona. Sonra da, ürünü için eline sadaka türünden birşey sıkıştırmışlarsa, kendilerini yüce gönüllüden bilmişlerdir.

Sanatçıların çoğu da bunu, «kaderin bir cilvesi» kabul etmiş, alkışla karın doyurmuşlardır. Alışa alışa durumlarını değişmez, olağan karşılayan bu tür sanatçılara, günün birinde, biri çıkıp da biraz saygı gösterse, biraz onurlandırsa bunlar çok sevinirler. Hele bu onur yüce bildikleri katlardan gelirse!...

Yeteneklerini toplum içinde değer kazanmak için kullananlar, yani özünde o toplum yapısına egemen olan değer neyse onu kazanmak için yeteneklerini seferber edenler çok çabuk kapılırlar böyle onurların çekiciliğine.

«Ben sağlamım. İlkelerime bağlıyım. Bak bugüne kadarki davranışlarıma: Sapmışlığım var mı hiç?» diyerek birçokları, başlarlar egemen güçlerle «danışmaya».

Kimileri de daha siyasal bir dil kullanıp -hatta büyük ustalardan dipnot da verek- iktidar içinde yeralmanın onu değiştirmek için zorunlu olduğunu savunurlar.

Oysa, üretimin tümüyle bir tad kaynağına dönüşmesi için, yaşamanın sanatla bir olması için, dünyanın değişmesi için sanat yapıtları üretenler; yani niçin sanatçı olduklarını bilenler ise özdeşlik ile bağlaşıklığı ayırabilirler birbirinden. Onlar dünyayı değiştirmekten söz ettiklerinde bunun aracının da **örgüt** olduğunu biliyorlardır. Ancak Don Quixote'ların bir başlarına büyük savaşlar açtıklarının bilincindedirler.

Birey, egemen güçlerin iktidarı içinde yeraldığında, o güçlerle özdeşleşmekten kaçınamaz. Bilinci toplumsal varoluş belirler çünkü. Koskoca bir devlet aygıtı içinde tek başına birey **«komik birşey»**dir.

Gerektiğinde iktidarla birlikte olunamaz mı? Olunur tabii. Ancak bunun yolu **bağlaşıklık** kurmaktır, özdeşleşmemek için çırpınarak **özdeşleşmek** değil. Bağlaşıklık ise **örgütün** kuracağı birşeydir.

Örgütün sözcüsü olan birey, artık kendi adına değil, tüm temsil ettiği kişiler adına **«danışıyordur»**. Kendisini **«danıştıklarıyla»** bir tutmaya kalkışmaz. Kalkışacak olsa da pek çabuk sorumluluğu hatırlatılabilir kendisine. O da bunu bildiği için rahattır.

Yeni hükümetin kültür politikası geçeninden çok değişik olacağa benziyor. Sanatçıların onurlandırılmasını ilke alan bu yeni tutum çok sanatçıyı pek çabuk **«hükümetleştirecek»** gibi.

Dünya görüşü iktidardakilerle uyuşanlar için söylenecek birşey yoktur. Ama bunun karşıtını savunanlar kendi kendileriyle tutarsızlığa düşmek istemiyorlarsa doğru ve sağlam ilişkileri demokratik meslek örgütleri aracılığıyla kurulacağını gözardı edemezler. Sanatçıların örgütlenmeleri ve iktidarı örgütleriyle karşı karşıya bırakmaları gerekiyor.

Devrimci bilinen sanatçının ilerici kamuoyumuzda onuru, feodal toplumdaki genç kızların **«iffetini»** andırıyor. Sık sık görüş, tutum değiştirenler saygınlıklarını yitiriyorlar. **«Sapmalar da gebelik gibidir,»** denmiştir çünkü, **«azı çoğu olmaz: Küçük sapmalar az sonra büyüklerine dönüşürler.»** Örgütsüz ilişkiler, özdeşleşmeye dönüşeceği kesin bireysel bağlantılar olarak görülmeli; tekil bağlaşıklık kurma çabaları ise maddeten olanaksız bilinip sonuçları sorumsuzluk olarak değerlendirilecek yollara bir girilmemeli gibi geliyor bana.

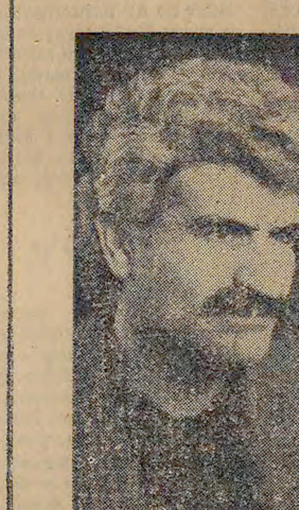

Hasan Hüseyin

Mahmut Makal

Sanat anlayışlarını anlatıyorlar

MAHMUT MAKAL

Köyde masal dinleye dinleye yetiştim. Masalı severim. Ama mavalı sevmem. Bu yüzden anlatımımda masalın etkisi büyüktür. Yazılarımın çoğu uyaktıdır; masallarda olduğu gibi. Dediğim gibi maval yoktur yazılarımda. Çünkü ben, Gorki'yi, Sabahattin Ali'yi, Nâzım Hikmet'i okuyarak girdim işin içine.

Öykünün ve romanın nasıl olması gerektiğini düşünürken, yukarda adlarını andığım ustaların çalışmalarını inceledim. Böylece eviere şenlik ya da gül bülbül yazını diyebileceğimiz kokuşmuş yavelere hiç bulaşmadım. Gördüm ki, yeni yetişenleri de kavramda ve içerikte abesle koşullandırmaya uğraşıyorlar. Batıdan aldığımız şeyleri özünden biçimine kadar olduğu gibi almaya çabalıyoruz. Nerde kalıyor kendi özümüz, kendi biçimimiz o zaman? Kendi gerçeklerimiz üzerine düşünüp kendi toplum yaşamımıza öyküler yazmaya bile karşı çıkanlar var. Mutlaka ya Sartre ya da Kafka taklit edilmeli. Eleştirmen geçinenlerin ya da üstat sayılanların böyle bir tutumları var. Bu, Orhan Veli'yi yadırgayan, alaya alan anlayıştır. Neymiş, her konu şiire girer miymiş? Kendi kokuşmuş aşklarından başka bir avuç azınlığın yaşamından başka şey yazıya girer miymiş? Bu anlayışla, bir zamanlar Necati Cumalı 'köyden roman çıkmaz' diye yazdı. 'Beş Romancı Tartışıyor' adlı kitapta Kemal Tahir 'köy dediğin dört kerpiç duvar, ondan roman mı çıkar?' demiştir. Buna karşın, bu yazarlarımızın ikisi de köy romanı yazmaya kalkışmıştır. Şimdi hangi tutumlarıdır içten olan?

Tutumları bir koşullandırmayla ilgili.

Bana gelince, toplumsal ve eğitsel konuları kapsayan kitaplarım dışındaki on kadar kitabım, kısalı uzunlu yaşanmış köy öykülerinden oluşmaktadır. Öykünün şu ya da bu uzunlukta olması diye bir koşul yok. Yazılarımın özelliği, gerçeği uzatmadan ve çarpıtmadan sert ve keskin çizgilerle vurgulamaktır. Özün getirdiği bir biçimdir bu. Değişik biçimi, değişik uzunluğu gerektirebilir öz. Ama zorlama uzatmayla ilgisi yoktur bunun.

HASAN HÜSEYİN

Ben yalnızca ozan değilim, aynı zamanda gülmece yazarıyım. Önümüzdeki günlerde de tiyatro türünde yapıtlar vereceğim. Şimdilik şiir ve gülmece türlerindeki görüşlerimi söyleyeyim.

ŞİİR: Ozanlık, beşikten başlar, zamanla gelişir. Belirli bir yaştan sonra şiir söylemeğe (yazmağa) heveslenip de başarılı olmuş bir kimseye raslamadım ben. «Şiirin öyküsü işçiliğin öyküsü» diyor Aragon. Her yeni öz kendi biçimini arar. Bu aramanın bir adı da işçiliktir. Güç olan budur. Şiirin tanımı yoktur, tanımları vardır. Şöyle diyor Gramşi: «Özün biçimden önce geldiği ileri sürülebilir mi? Şu anlamda evet: Sanat yapıtı, bir oluşumdur; öz ve biçim değişiklikleri aynı zamanda birer dünya görüşü değişikliğidir; yalnız, özden söz açmak, biçimden konuşmaktan daha kolaydır; çünkü öz mantık yoluyla da özetlenebilir. Özün biçimden önce geldiğini söylediğimiz zaman, bir sanat yapıtının işleyişinde ardarda gelen girişimlere başka bir ad değil, öz adı verilir demek isteriz. İnsanı doyurmayan ilk öz de bir biçimdir ve aslında, doyurucu biçimi elde ettiğimiz zaman öz de değişmiştir.» İşte tanımın değil, tanımların oluşunun nedeni budur.

Ben, hep Mayakosvki ile Byron'u; Nâzım Hikmet ile Yahya Kemal'i; Yunus Emre ile Orhan Veli'yi «ozan» dedirten şeyi aramışımdır. Buradan, şiirin, herkeste, herşeyde bulunan bir öz (cevher) olduğu görüşüne vardım. Yürümekte vardır şiir, boksta, yüzmekte, şarkı söylemekte, sevişmekte, taş kırmakta, yumruk atmakta vardır şiir. Müzikte, resimde, mimaride, yontuda.. Her şeyde vardır şiir. Biz yalnızca, sözle yakaladığımıza şiir demişiz, yanlışlık buradan geliyor.

Şiirde düşünsel anlam değil, biçimin getirdiği anlamdır önemli olan. Bunu kavrayamayanlar, didaktizme ve slogancılığa yuvarlanıyorlar. Özellikle sosyalizme geçiş dönemi içinde bulunan ülkelerde şiir sanatı, kendi ilkelerinin dışına itiliyor, -ki bu da, ortaya zayıf ürünlerin çıkmasına yolaçıyor.

Örnek almak, çocukluk dönemine ait bir özelliktir. İlkokul yaşlarında Veysel, Karacaoğlan, Rıza Tevfik, Faruk Nafiz gibi şiirler yazmaya özendiğimi söyleyebilirim. Sonra uzaklaştım bunlardan. Örnek alma değil, sevme, beğenme dönemi içinde hep kendi sesimi aradım. Bu arada da, kötü örnekler üzerinde durduğumu söylemeliyim. «Ben, terbiyeyi, terbiyesizden öğrendim» sözü sanat alanında da geçerlidir. Yalnız, bilgi ve bilinç ister bu. Dünya sanatçılarının yaşam öyküleri, sanat yaşamları ve sanat görüşleri ilgilendirmiştir beni.

GÜLMECE: Lise sıralarında başladım gülmece çalışmaya. Fakat araya olaylar, engeller girdi, 1956'lara kadar ortaya çıkamadı bu yanım. 1956'dan bu yana dergi ve gazetelerde gülmece öyküsü, taşlama, fıkra yazıyorum. Eleştirmenler, gülmece öğesini şiirlerimde erittiğimi söylerler. Doğrudur. Günümüzde, gülmece öğesinin bulunmadığı yapıtların sağlıklı yapıtlar olmadığına inanıyorum. Toplumda hiç birşey tek renkli değildir. Bu çok renkliliği sanat yapıtında dengeli biçimde yansıtmak önemlidir.

Bugüne 'dek üç gülmece kitabım yayınlandı. Yayımlanmayı bekleyen daha birçok cilt var. Önümüzdeki günlerde yayımlanabileceğini umuyorum.

Bizde köklü bir gülmece geleneği olduğu halde, gülmece yazarı çok değil. Hele de başarılı gülmece yazarının sayısı yedi-sekizi geçmez. Bunlar da herkesin bildiği kimselerdir.

düşünceler

ataol behramoğlu

BİRİNCİ YILIN SONUNDA

«Düşünceler» sütununda ilk yazım, geçen yılın 4 Haziran'ında yayınlanmış. Bu hesaba göre, Politika'da «köşe yazarlığı»m 1 yılı doldurmuş oluyor. Böyle bir dönemeçte, bir özeleştiri, ya da bir döküm yapmak zorunluluğu da kendiliğinden ortaya çıkıyor.

İlk iki yazım, **«Böyle Bir Ortamda Sanata Gerek Var mı?»** ve **«Bu Sayfada Yayınlanacak Yazılarım»** başlıklarını taşıyor. İlk yazının başlığını oluşturan soruya, kuşkusuz, olumlu yanıt vermişim ve nedenlerini sıralamışım. İkinci yazımda ise, bu sayfada yayınlanacak yazılarımda sanatın özgül sorunlarına toplumdaki işlevine, devrimci sanatın öz ve biçim sorunlarına vb. değineceğimi belirtmişim. Bu yazıda şöyle bir paragraf daha var: **«Zaman zaman, sanat sorunlarıyla dolaylı bir ilgisi olan, genel ya da güncel siyasal ve kültürel sorunlara da değineceğim. Sanat- siyasa-felsefe ve genel olarak kültür sorunlarının, çoğu kez birbirleriyle yakın iç bağlantıları olduğunu düşünüyorum. Temeldeki sorun, insanın kurtuluşu, özgürlüğü, mutluluğu, bir başka deyişle, sömürünün ve eşitsizliğin ortadan kalktığı bir topluma ve onun daha ileri aşamalarına varmak için verilen mücadeledir.»**

Geçen bir yılın yazılarına toplu olarak baktığımda, bu ilkelere genel çizgileriyle bağlı kaldığımı görüyorum. **«Yazar ve Barış»**, **«Nötronun Özü»**, **«Televizyonda Saptırmalar»**, **«Köpekleşmek»** vb. türünde yazılar, güncel siyasal sorunlarla devrimci sanat ve kültürün genel sorunlarını bütünlük içinde yansıtma çabası taşıyor. **«Sabahattin Ali, Sait Faik, Ceyhun Atuf Kansu, Atilla İlhan»** vb. gibi yazarlarımız üstüne değinilerimde, hem bu yazarları tanıtmak, hem de devrimci edebiyatın bir sorununa aydınlık getirmek çabası var. **«Sanatı Savcı Kafasıyla Yorumlamak»**, **«Komünist Manifestosunda Sanat ve Kültür Üstüne Görüşler»** gibi yazılar ise, doğrudan doğruya kuramsal bir yaklaşım, ya da kuramsal bir yaklaşımı aktarma çabasında kaynaklanıyor. Bunların yanısıra, güncel sanat olaylarını (bir tiyatro gösterisi, bir film vb.) duyuran yazılarda da (örneğin, Otobüs filmine ilişkin iki yazımda olduğu gibi) yine bir tanıtma yazısının sınırlarını zorlayarak, devrimci sanatın bir sorununa değinmek amacı güttüm.

Tüm bunlara karşın, birinci yılın sonunda bu genel dökümü yaparken, bir gazetede köşe yazılarının nasıl nitelikler taşıması gerektiği sorusu kafamı kurcalıyor. Dergi ya da kitap için yazı hazırlayan yazarın işi, çok farklıdır. Dergi ya da kitap yazarı, kalıcı bir inceleme yaptığının bilinci içindedir çalışması sırasında. Yaptığı şey her an el altında olacak, enine boyuna okunacak, tartışılacaktır. Gazete yazarının yazısı ise, o günün akşamına doğru etkisini yitirmeye başlar artık. Hatta sabahın bir kaç saatiyle sınırlıdır bu etki. Tabii, günün onca haberi, yorumu içinde, bu yazıcık okunma şansına erişebildiyse... Birinci yılın sonunda, kafamı kurcalayan başlıca sorun bu şimdi. Ne yazmalı o kadar, nasıl yazmalı sorusu.. Ve hatta, yazmayı sürdürmeli mi, kalıcı incelemeler için gerekli enerjiyi gazete yazarlığıyla harcamalı mı sorusu...

Kendi kendime sorduğum (ve ne kadar bencilce de görünse sormak zorunluluğunu ve sorumluluğunu duyduğum) bu soruyu, böylece okurlara da sormuş oluyorum. Belki yaz aylarının getirdiği tembelliğin ve en az onun kadar da **«Sanat Emeği»** için harcamam gereken çabanın etkisiyle bu sütundaki yazılarıma bir süre ara verirken, okurlardan beni aydınlatmalarını, yönlendirmelerini bekliyorum. Ne yazmalı, ve nasıl yazmalı?...

Gönlüm «Politika» okurundan kopmamayı, tersine, bağlantımızın daha somut, daha sıcak sürmesini diliyor.

Jean-Baptiste Vanmour'un Türkiye ile ilgili tabloları Istanbul'da sergileniyor

Çeşitli çalışmaları, bu arada Türkiye ile ilgili gravür ve peyzajları Hollanda'da Amsterdam Devlet Müzesinde bulunan Fransız asıllı ressam J... Baptiste **Vanmour**'un tabloları, Türk - Hollanda Kültür Anlaşması çerçevesinde, Ankara'dan sonra İstanbul'da da 20 Haziran - 15 Temmuz tarihleri arasında Kültür Sarayında sergilenecektir.

Vanmour'un tabloları Amsterdam'daki Devlet Müzesinin **«Türk tabloları»** koleksiyonunun bir parçasıdır. Tabloları Hollanda müzelerinde bulunan Fransız asıllı ressam **Jean-Baptiste Vanmour, 1671-1737** tarihleri arasında yaşamış ve ömrünün büyük bölümünü, önce görevle geldiği sonra da yerleştiği Türkiye'de geçirmiştir. Türkiye'de yaptığı, **«Türk tabloları»** olarak tanınan tablolar, 18. yüzyılın ilk yarısında Osmanlı İmparatorluğu'nda görevli bir Hollanda elçisi tarafından toplanmıştır.

Bu tabloların bir bölümü kaybolmuş, bir bölümü ise, Paris'te yayınlanan **«Çeşitli Doğu milletlerine ait yüz resim»** adlı bir gravür kitabında yeralmış ve gravürler hemen büyük ilgi çekmiştir. Hatta, o sıralarda Almanya ve İtalya'da bu gravür derlemesinin sahte kopyalarının yapıldığı bile görülmüştür.

Osmanlı İmparatorluğu'nda Fransız elçisinin yanındaki görevinden sonra, Türkiye'ye yerleşen **Vanmour**'un çeşitli Fransız elçilerinin Padişah'ın huzuruna çıkışlarıyla ilgili veya resmi törenleri gösteren tablolar yapmakla görevlendirildiği bilinmektedir. Bu tabloların bir bölümü halen Fransa'nın çeşitli bölgelerinde müzelerde ve özel koleksiyonlarda bulunmaktadır. Ayrıca **Vanmour**'un o dönem yaptığı tablolardan bir bölümü de halen Beyoğlu'ndaki İtalyan Başkonsolosluğunda bulunmaktadır.

Vanmour 1937 yılının Ocak ayında İstanbul'da Galata'da ölmüş, Saint-Benoit Kilisesinde defnedilmiştir.

Ölümünden sonra tablolarının tümünü toplamak mümkün olamamış, ancak **«Vanmour ekolü»** diye bir tablolar bütünü elde edilmiştir. Bu tabloların bir bölümünün **Vanmour**'a değil de öğrencilerine ait olduğu bilinmektedir.

Vanmour'un, Türkiye'de hayatın çeşitli sahneleriyle ilgili tabloları yurdumuzda ilk kez sergilenmektedir.

Antalya Sanat Şenliği'nde bir fotoğraf sergisi: "Görüntüler,,

Fotoğraf sanatçısı **Şahin Kaygun**, 8. kişisel sergisini 15. Antalya Uluslararası Sanat Şenliğinde açıyor.

«Görüntüler» adını taşıyan sergi, 35 yapıttan oluşuyor.

Serginin genel yapısını oluşturan portreler, siyah - beyaz değerler içerisinde yorumlanıyor. Genellikle siyah zeminler içerisinde yer alan yüz ve el kompozisyonları Kaygun'un siyah - beyaz dengedeki yaklaşımını yansıtıyor.

Kaygun, son dönemlerde özellikle üzerinde çalıştığı portre konusundaki örneklere ek olarak bu sergide, yine portre özelliği taşıyan bazı fotoğraflara da yer veriyor.

Siyah zeminler içerisindeki, beyaz güvercin ve portre çalışmaları, Kaygun'un genel fotoğraf tavrını ortaya koyan yapıtlar. Bu yapıtlar içerisinde, bazı oyun görüntülerine de yer veren Kaygun, bu oyunların özdeki yorumlarına eğiliyor.

bir ekmek ... ka (...seçilmez)

Fiyatı 250 kuruş

EKONOMİ Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

CUMARTESİ 17 Haziran 1978

ADRES: İstanbul: Yerebatan Caddesi Taşsavaklar Sok. No 5 Cağaloğlu
Ankara: İzmir Caddesi No 20/27 Kızılay
TELEFONLAR: İstanbul: 27 77 12 • 27 69 09
Ankara: 17 65 36 • 18 36 88

Yıl 5 Sayı 1804

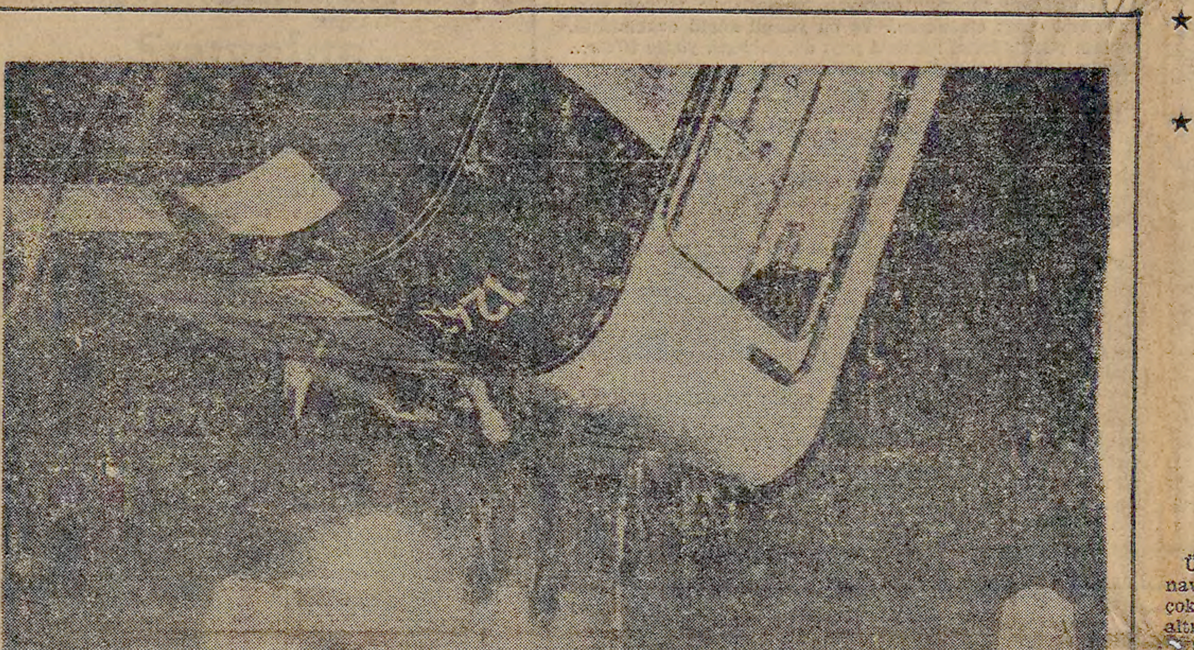

Cesetlerin ve otobüsün çıkartılması için yapılan çalışmalar sürdürülürken, olayı haber alan ve ölenlerin içinde kendi yakınlarının da bulunabileceğini düşünen çok sayıda aile kurtarma çalışmalarını başından sonuna kadar izledi. Otobüsü suyun derinliklerinden çıkarabilecek bir vinç bulunamadığı için çalışmalar uzun süre aksadı. Sonunda askeri birliklerden yardım istendi. Askeri vincin yardımı ile otobüs çıkarılırken, otobüsün içindeki cesetlerin suya düştüğü görüldü...

DENİZDEN ANCAK 7 CESET ÇIKARILABİLDİ

FOTOĞRAFLAR:
Ender ERKEK - İbrahim ERGÜN

- ★ ÜÇÜ OTOBÜSÜN İÇİNDE BULUNAN 7 CESEDİN KİMLİKLERİ SAPTANDI
- ★ KURTARMA ÇALIŞMALARI SÜRÜYOR, ANCAK ŞİDDETLİ AKINTI NEDENİYLE BALIKADAMLAR ZORLANIYOR
- ★ DİĞER CESETLERİN AKINTI NEDENİYLE DAĞILMASI OLASILIĞI KUVVETLİ

HABER MERKEZİ

Önceki gece Boğazın Tarabya kesiminde bir belediye otobüsünün denize uçması ile meydana gelen feci kazadan sonra denizden ancak yedi ceset çıkarılabilmiş ve kimlikleri saptanmıştır. Olaydan sonra kurtarma e... nin çalışmaları şiddetli akıntı nedeniyle e...lenmiştir. Denizden çıkarılan cesetlerin üçü otobüsün içinde kalmıştır. İlgililer diğer cesetlerin akıntı nedeniyle denize yayıldığı görüşünde birleşmişlerdir.

KAZA İLE İLGİLİ FOTOĞRAF VE HABERLER 4. SAYFADA

- ★ 370 BİNİN ÜZERİNDE ÜNİVERSİTE ADAYI TEK TEK ARANDI VE KİMLİKLERİ KONTROL EDİLDİ
- ★ ANKARA'DA ABİDİNPAŞA LİSESİNDE SINAVLARA GİREN ÖĞRENCİLERE POL-BİR'Lİ OLDUĞU BİRDİRİLEN BAZI POLİSLERİN «ÜLKÜ OCAKLARI HAFTALIK BÜLTENİ»Nİ DAĞITMASI HALKIN TEPKİSİNE YOLAÇTI
- ★ SINAVLARIN YAPILACAĞI SALONLAR DA ÖNCEDEN ARANDI
- ★ İLD'NİN DÜZENLEDİĞİ «LİSELİLER DAYANIŞMA GECESİ»NDE AYRIMCI VE ELEYİCİ EĞİTİM SİSTEMİNE SON VERİLMESİ İSTENDİ
- ★ TÜRKİYE'DE İLK KEZ BİR CEZAEVİNDE SINAV YAPILDI

SINAVLAR YAPILDI, BEKLEYİŞ BAŞLADI

HABER MERKEZİ

Üniversitelerarası Seçme Sınavları dün 23 il merkezinde çok sıkı güvenlik önlemleri altında yapılmıştır.

Bütün merkezlerde sabahın erken satlerinden itibaren sınavların yapıldığı salonlar ve katılan öğrenciler tek tek aranmış, kimlik kartları kontrol edilmiş ve sınavlar olaysız başlamıştır. Ancak bu arada Ankara'da, Üniversitelerarası Seçme Sınavlarına giren öğrencilere Abidin Paşa Meslek Lisesi önünde bir grup polisin **«Ülkü Ocakları Haftalık Bülteni»**ni dağıtması halkın tepkisine yolaçmıştır. Öteyandan Türkiye'de ilk kez bir cezaevinde Üniversitelerarası Seçme Sınavı Buca Cezaevinde yapılmıştır.

İstanbul'da 95 bin 442, Ankarada, 79 bin İzmir'de 40 bin 165, Balıkesir'de 6 bin 184, Denizli'de 6 bin 888, Manisa'da 3 bin 843, Konya'da 9 bin 210, Gaziantep'te 7 bin 491, Adana'da 20 bin 541, Mersin'de 9 bin 462, Diyarbakır'da 8 bine yakın adayın katıldığı sınavlar olaysız başlamıştır.

Üniversitelerarası Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanı Prof. Dr. **Altan Günalp**'den alınan bilgiye göre, sınavlar 13 bin 900 salonda tek oturumda yapılmış ve gözetmen, salon başkanı ve bina yöneticisi olarak 34 bin 215 kişi

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

görev almıştır. Bu arada güvenliği sağlamak üzere, polis, seyyar jandarmanın yanısıra komando jandarma birlikleri de hazır bulunmuşlardır.

Abidinpaşa Meslek Lisesi önünde dün bir grup polis tarafından MHP yanlısı bildiriler dağıtılması, Abidinpaşalıların tepkisi ile karşılanmıştır. Anadolu Ajansının bildirdiğine göre yaka numaraları bulunmayan bir grup polis, dün sabah Üniversitelerarası Seçme Sınavlarının yapılmakta olduğu Abidinpaşa Meslek Lisesi önünde, **«Ülkü Ocakları Haftalık Bülteni»** başlığını taşıyan bildiriler dağıtmıştır. Bildirilerde MHP'nin görüşleri ve «ülkücü» komandoların kullana

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

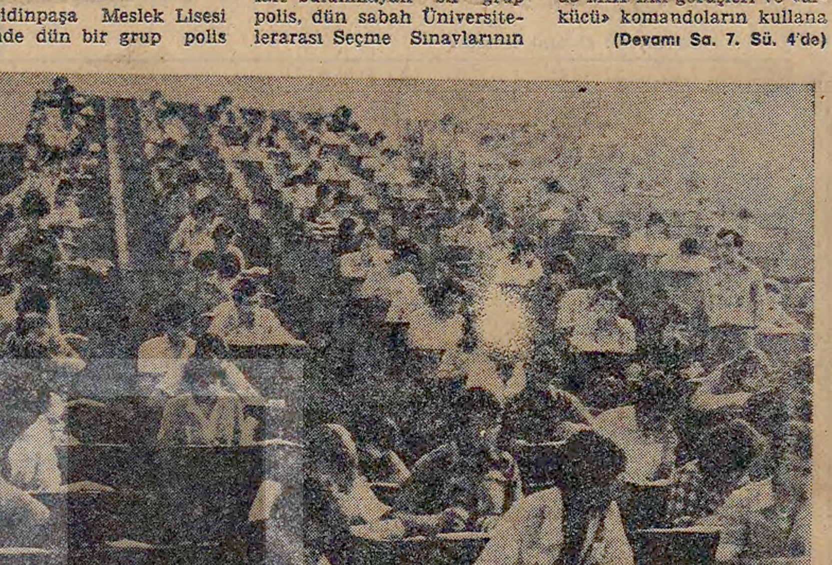

Üniversitelerarası Seçme Sınavları dün 23 il merkezinde yapıldı.

Sovyetler uzaya iki kozmonot daha gönderdi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Sovyetler Birliği, perşembe akşamı, içinde iki kozmonot bulunan Soyuz-29 uzay aracını, uzun bir süredir uzayda bulunan Salyut-6 istasyonu ile kenetlenmesi için uzaya göndermiştir. TASS Ajansı, kozmonotların uzayda çeşitli bilimsel deneylerde bulunacaklarını açıklamıştır.

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

BAFA Gölü kamulaştırılıyor

★ Köyişleri Bakanı Topuz, «Bugün Bafa Gölünde kamu özgürlüklerine bir tecavüz sözkonusudur» dedi.

ANKARA, (İSTA)

Köyişleri Bakanı Ali Topuz, Bafa Gölündeki özel mülkiyet hakkının hukuka ters olmasının dışında çeşitli sorunlar doğurduğunu bildirmiş «Bugün Bafa Gölünde kamu özgürlüklerine bir

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

Sovyet basını Ecevit'in gezisine geniş yer veriyor

★ BAŞBAKAN BÜLENT ECEVİT'İN GEZİSİ SIRASINDA, TÜRKİYE İLE SOVYETLER BİRLİĞİ ARASINDA KÜLTÜREL İLİŞKİLER PROGRAMI İMZALANACAK.

HABER MERKEZİ

Başbakan **Bülent Ecevit**'in Sovyetler Birliği'ne yapacağı ziyaret yaklaştıkça, Sovyet Radyo ve Televizyonu, milyonlarca Sovyet va-

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

Küba ile büyükelçilik düzeyinde ilişki kurulacak

★ İLİŞKİLERİN BAŞLAMASI İÇİN BM DAİMİ TEMSİLCİSİ İLTER TÜRKMEN'İN GÖREVDEN ALINMASI BEKLENİYOR

ANKARA, (İSTA)

Küba Cumhuriyeti ile ilişkilerin büyükelçilik düzeyinde başlaması için Türkiye'nin Birleşmiş Milletler'deki Daimi Temsilcisi İlter Türkmen'in görevden alınmasının beklendiği bildirilmiştir. Alınan bilgiye göre **İlter Türkmen**'in yerine atanacak Birleşmiş Mil-

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

71 CHP'li 15-16 Haziran Direnişi nedeniyle DİSK'i kutladı

★ **Parlamenterler, «DİSK 12 Mart faşizmini geriletmede ve DGM'lere karşı direnişte kitle mücadelesinin unutulmaz örneklerini verdi» dediler.**

★ **15-16 Haziran direnişinin 8'nci yıldönümü, Spor ve Sergi Sarayı'nda DİSK'in düzenlediği törenle kutlandı.**

ANKARA, (İSTA)

CHP'li 71 parlamenter, DİSK'in 15 - 16 Haziran Direnişi nedeniyle DİSK Genel Merkezine bir kutlama mesajı göndererek, **«DİSK, anti-emperyalist, anti-kapitalist, anti-faşist bir savaşımın sürdürülmesi için üzerine düşeni yapmış, kuyrukçuluğu, her türlü sapmayı ve bütün hastalıkları yenebilmiş, sınıf ve kitle sendikacılığından ve onun sağlam ilkelerinden zerrece ayrılmamıştır»** demişlerdir.

Bu doğrultudan sapma çabalarının DİSK'in örgütlü gücü karşısında etkisiz kalacağının bilincinde gerektiğini kaydeden CHP'li parlamenterlerin mesajı şöyledir:

«15 - 16 Haziran 1970 tarihinin Türkiye işçi sınıfı hareketi içinde önemli bir yeri vardır.

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

Türkiye'de serbest bölge ve liman sorunu

«Çokuluslu tekeller, yerli işbirlikçilerinin de yardımıyla, ülkemizde serbest bölge ve serbest limanlar kurulması için uğraşlarını el altından sürdürüyorlar.»

Melih KOKNEL'in incelemesi YARIN 5. sayfamızda

POL-DER Genel Merkezi sabaha karşı tahrip edildi, tüm evraklar yakıldı

★ İZMİR'DE ÇEVREYE ATEŞ AÇAN FAŞİST KOMANDOLAR BİNDİKLERİ OTOMOBİLLE KAÇARKEN BİR ANA KIZA ÇARPARAK ÖLÜMLERİNE NEDEN OLDULAR.

HABER MERKEZİ

POL-DER'e karşı girişilen saldırılar devam etmektedir. Dün de POL-DER Genel Merkezi «ülkücü» komandolar tarafından tahrip edilmiş, bütün evrakları yakılmıştır. İzmir'de çevreye ateş açan faşist komandolar bindikleri arabayla kaçarlarken bir ana kıza çarparak ölümlerine neden olmuşlardır. Kars'ın Kağızman Kazası Yellikıran Köyü halkı AP'li muhtar ve silahlı adamlarının köyü işgal ettiklerini bildirerek İçişleri Bakanlığından işgaie son verilmesini istemişlerdir. «İş Teftiş Tüzüğü»ne karşı çıkan 300 iş müfettişi İzmir'de direnişe geçmişler, 30 iş müfettişi de istifa etmiştir.

GAZİANTEP

★ Kilis Kaymakamlık Lojmanı önceki gece henüz kimlikleri saptanamayan kişiler tarafından kurşun yağmuruna tutulmuş, Belediye Başkanının evi önünde dinamit patlatılmış, Kilis Lisesi önüne konulan saatli bomba devriye gezen polisler tarafından

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

IGD, İKD ve Genç Der yöneticileri ifade verdi

İSTANBUL (İSTA)

DİSK'in düzenlediği 1 Mayıs mitingi ile ilgili olarak yürütülen soruşturmalara dün de devam edilmiş, İGD, İKD, Genel-Der ve Genç Öncü yöneticilerinin ifadesi a-

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

TKP Programının yayını ile ilgili dava açıldı

★ TKP Programını yayınlayan Ürün Dergisi yöneticileri hakkında hem 142'den hem de 141'den soruşturma açılırken, 1 Mayıs 1978 dolayısıyla 54 kuruluş hakkında soruşturma açılması, bazı demokratik kuruluşların 141. maddeyi ihlal ettiğinin iddia edilmesi ilginç ve anlamlı bir «yoğunlaşma» olarak değerlendiriliyor.

İSTANBUL (İSTA)

Aylık Ürün Dergisinde bir süre önce yayınlanan **«İşçi Sınıfı Partilerinde Program»** başlıklı dizi yazıda Türkiye Komünist Partisinin programının da yer alması üzerine Basın Savcılığınca açılan soruşturma sonucunda dava dosyası İstanbul 5. Ağır Ceza Mahkemesine gönderilmiş ve önceki gün Ürün Dergisinin Yazışleri Müdürü **Ahmet Taştan**, Türk Ceza Kanununun 142. maddesini ihlal ettiği gerekçesi ile yargılanmıştır.

Duruşmada Ahmet Taştan'ın avukatları Turgan Arınır ve Turgay Ünal, bilirkişi raporuna itiraz etmişler ve yazının dergide beş sayı devam eden, **«Marks, Engels ve Lenin'de Parti Programı»** **«Günümüzde Dünyadaki İşçi Sınıfı Partileri Programlarının Ana Çizgileri»**, **«Türkiye'de Bazı Sosyalist Partilerin Programları»**, **«Türkiye Komünist Partisinin Programı»** başlıklı bilimsel bir yazının bir bölümünü oluşturduğunu söylemişlerdir. Duruşma 27 Ekim 1978 gününe ertelenmiştir.

Öteyandan Ürün Yayınları tarafından çıkarılan **TKP Programı** başlıklı broşürle ilgili olarak da soruşturma açılmıştır. Ancak bu soruşturmada, bugü-

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

TÜSTAV

HAFTALIK

Demagoji ve Demirel

Özlem ÖZGÜR

Burjuva politikacılarının en büyük silahı, yalan ve demagojidir. Bunun da şaşırtıcı hiçbir yanı yoktur. Ne var ki, bu işi, Süleyman Demirel kadar «seviyesiz» bir biçimde yürüten, insanın gözünün içine baka baka yalanın en büyüğünü söyleyen, bir başka politikacıya raslamak da olanaklı değildir...

Demirel, CHP ağırlıklı Hükümetin ilan ettiği buğday taban fiyatlarını düşük bulmuş, görünürde «sol»dan muhalefet ederek, Ecevit Hükümetini köylünün bir lokma ekmeğine elkoymakla suçlamıştır. Demirel, buğday taban fiyatlarına yapılan yüzde 13 dolayındaki artışın, genel fiyat artışlarının çok gerisinde kaldığı gerekçesiyle bu yargıya varmakta ve CHP ağırlıklı Hükümeti bu nedenle suçlamaktadır...

Bizde bir söz vardır, «Yavuz hırsız ev sahibini bastırır» diye... Süleyman Demirel, her zaman olduğu gibi, bu kez de tam bir yavuz hırsızlık yapmak istemiş, ama yakayı ele vermiştir. Süleyman Demirel, faşist karması MC'nin başında, üç yılı aşkın saltanat eylemiş ve kendi hükümeti de buğday taban fiyatı saptamıştır. Demirel Hükümeti, buğday taban fiyatlarını bir yıl öncesine oranla, 1976'da yüzde 10 ve 1977'de de yüzde 11 oranında artırmıştır. Oysa fiyatlar, 1976 yılında yüzde 17.3 ve 1977 yılında da yüzde 23.5 oranında artış göstermiştir...

Peki ama, «Amerikancı Başı» Süleyman Demirel, tüm bunları bilmesine karşın, neden bu yola başvurmaktadır? Çünkü onun, yalan ve demagojiden başka bir silahı yoktur da ondan... O hâlâ sanmaktadır ki, bir zamanlar, partisinin «oy ambarı» olan kırsal alanı, yalan ve demagoji ile yeniden kendisine çekebilecektir. Ne var ki, atı alan Üsküdar'ı çoktan geçmiştir... Yalan ve demagoji ile yıllarca uyutulan kitleler, bu işi Demirel kadar aşağı bir düzeye indiren bir kimseye inanmayacak derecede bilinçlenmişlerdir...

Kaldı ki, devletin buğday üzerine uyguladığı fiyat desteği biçimindeki politikalarda, tartışılması gereken asıl nokta bu değildir. İlk olarak, tartışılması gereken konu şudur: Buğday fiyatlarını yüksek tuttuğunuz zaman, bu uygulamadan kimler yararlanmakta ve de kimler zarar görmektedir?

Son istatistiklere göre, Türkiye'de yaklaşık 1.5 milyon çiftçi ocağı buğday üretmektedir. 1-100 dönüm toprağa sahip ve buğday üreten çiftçi ocakları, ürettikleri toplam buğdayın, ancak yüzde 12'sini pazara çıkarmaktadır. 1-100 dönüm toprağa sahip üreticilerin, toplam buğday üreticileri içindeki ağırlığı, yaklaşık yüzde 95'tir. Açıktır ki, buğday üreticilerinin yüzde 90'ından daha büyük bir bölümü, yeterli toprağa sahip olamamaktan ötürü, buğdayı kendi gereksinimleri için üretmektedirler... Hele hele, toplam 1.5 milyon buğday üreticisi aileden, yaklaşık 1 milyon 200 bini, tümüyle buğday alıcısıdırlar...

Kaldı ki, herşeyden önce, soruna Türkiye ölçeğinde, küçük üreticiler ve hiç toprağı olmayan çiftçi aileleri açısından yaklaşmak gerekmektedir. Kırsal alanda, 829 bin çiftçi ocağının, bir karış bile toprağı yoktur. Ve yine Türkiye'de, 1-50 dönüm toprağa sahip, 2 milyon 160 bin yoksul köylü ocağı vardır. Ve bunların tümü, ekmek değil, doğrudan buğday alıcısıdırlar. Hem de, bu çiftçi ailelerin buğdaya ödedikleri para, toplam tüketim harcamaları içinde, önemli bir yer tutar...

Sonuç şudur: Buğdaya yüksek taban fiyatı biçtiğiniz zaman, bundan yararlanacak olan, bir avuç büyük toprak beyidir... Ama, bundan zarar görecek olan, hiç topraksız ya da yeteri kadar toprağı olmayan, yaklaşık üç milyon yoksul çiftçi ocağı olacaktır... Ve bu yoksul köylü ocaklarının, toplam çiftçi aileleri içindeki payı da, yaklaşık yüzde 80'dir... Demirel kimi savunuyor gördünüz mü?

Yalnızca buğday değil, tüm tarımsal ürünlere ilişkin fiyat desteği biçimindeki politikaları, «Köylülüğün bütünü» için elealmak ve tartışmayı salt yüksek ya da düşük fiyat ikilemine indirgemekten daha anlamsız, daha saçma birşey olamaz. Bu tartışmada, asıl önemli ve anlamlı olan, tarım topraklarının mülkiyet açısından dağılımı ve kooperatifçiliğin gelişmişlik düzeyidir...

Türkiye'de, tarım topraklarının mülkiyet açısından dağılımının adaletsiz ve kooperatifçiliğin çok geri bir düzeyde olduğu biliniyor. Ve bu koşullarda, başka nedenlerle birlikte, tüm tarımsal ürünlere uygulanan, yalnız fiyat politikası değil, aynı zamanda, devletin tüm öteki destekleme politikalarından da, aslan payını alan bir avuç toprak beyi olmaktadır...

Türkiye'de, büyük toprak beylerinin topraklarına elkoymadan, hızlı bir toprak reformu uygulamasına gidilemeden, gönüllü ve yaygın bir kooperatifçilik hareketini gerçekleştirmeden, yoksul köylülüğün ve hatta yer yer orta köylülüğün, devletin destekleme politikalarından yararlanması olanaksızdır...

Oya BAYDAR

Bu ne biçim bağımsızlık anlayışı?

ATAŞ çerçevesindeki gelişmeler günün konusu. Ajansların, özellikle de ANKA Ajansının, çok önemli gelişme ve haberlerde verilen FLAŞ... FLAŞ... FLAŞ... sinyaliyle geçtikleri «ATAŞ kamulaştırılıyor» haberi, hemen ardından Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca yalanlandı ve sözkonusu kararnamenin, Enerji Bakanlığına acele kamulaştırma yetkisi veren bir kararname olduğu, ATAŞ'la ilişkisi bulunmadığı resmen açıklandı. Bu haberler, gelişmeler, yalanlamalar, açıklamalar, ATAŞ çerçevesindeki tartışmayı büsbütün yoğunlaştırdı ve durumu büsbütün arapsaçına döndürdü.

Bize göre, bu kararname gerçekte ATAŞ'la ilgilidir. Durup dururken çıkarılması istenmemiş ve durup dururken çıkarılmamıştır. Bazı haber ajansları belki bir acelecilik yapmışlar, belki siyasal bir amaç gytmüşlerdir ama, kamulaştırmalara hız kazandırabilecek ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının bu konudaki yetkilerini genişletebilecek bir kararnamenin, alelacele çıkarılmasının ATAŞ sorunundan büsbütün bağımsız olduğunu düşünmek de biraz safdillik olur.

Olayın gelişmesi, hükümetin ve hükümet içindeki bazı kanatların ne kadar güç ve «nazik» bir durumda bulunduklarını ortaya koymaktadır. Yine olayın gelişmesi uluslararası dev tekeller, emperyalist sermaye güçleri karşısında Türkiye'mizin ne kadar eli kolu bağlı olduğunu da göstermektedir. ATAŞ'da yabancı petrol şirketlerinin engellemeleri ve üretimi düşürmeleri karşısında bile, bu şirketlere olan milyonlarca dolarlık borç ve petrol tröstlerinin ambargo koyma tehdit ve tehlikesi düşünüldüğünde hiçbirşey yapılamamakta, eller böğürde kalmakta ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı bile kamulaştırma haberlerini büyük bir telaşla yalanlamak zorunda kalmaktadır.

Bu gelişmeler olurken; petrolün ve tüm enerji kaynaklarının millileştirilmesi zorunluluğu, artık bir zamanlar sanıldığı gibi ideolojik bir talep şeklinde değil de günlük yaşamın doğruladığı bir zorunluluk halinde ortaya çıkarken, sermaye basınının kalemleri, «millileştirmelerin» ne kadar felaket olduğunu anlatma yarışına girmişlerdir.

Tercüman Gazetesinin Nazlı yazarı, hergün vermekte kusur etmediği milliyetçilik derslerini, Vatan-Millet-Sakarya edebiyatını bile unutarak, ATAŞ'daki Mobil, BP ve Shell gibi yabancı petrol tekellerinin, ne kadar haklı olduğunu, Türkiye'nin ise ne kadar hatalı olduğunu anlata bitirememektedir.

Yine Nazlı yazar, eskaza ATAŞ devletleştirilecek olursa, Türkiye'nin başına gelebilecekleri dehşet içinde sıralamaktadır. En korktuğu da Türkiye'nin böyle bir karar sonunda bir ambargo ile karşılaşması ve Sovyetler Birliği'nden petrol almaya başlamasıdır. Kuzey komşumuza böylesine bir bağımlılık çok tehlikelidir diyor Nazlı hanım ve şöyle yazıyor: «ATAŞ Rafinerisine Türk Bayrağı dik, bunun yanısıra ithal mecburiyetinde bulundugun 12 milyon tonu, Sovyetler Birliği ve komünist bloktan al. Bu ne biçim bağımsızlık anlayışı!»

Evet, gerçekten de **«bu ne biçim bağımsızlık anlayışı»** diye soruyoruz. ATAŞ'ın üzerine emperyalist tekellerin bayrağını dikip, petrol konusunda emperyalist Batı ülkelerine bağımlı olmak mı Nazlı hanımın bağımsızlığı

Sonra yazı, **«Komünistler ne isterler»** arabaşlığı altında şöyle devam ediyor:

«ATAŞ'a karşı takınılan tavrın altında Türkiye'yi, Doğu Blokuna itme düşüncesi yatmaktadır...»

«Kişiyi nasıl bilirsin, kendim gibi» demişler. Yıllardır Türkiye'yi, yazılarında açıkladıkları hesaplarla emperyalist sömürü sistemi içinde tutmak için çalışmış olanlar, çıkarlarını, kârlarını, ve sınıfsal varlık nedenlerini bunda görenler, gerçek bağımsızlığın ne olduğunu bir an bile düşünmedikleri, bilmedikleri için, kendilerine göre çıkarım yapıyorlar.

Yıllardır her yaptıkları, her söyledikleri, her yazdıklarının altında Türkiye'yi emperyalizmin kucağına itmek düşüncesi olduğu için, «ATAŞ'a karşı takınılan tavrın altında Türkiye'yi Doğu Blokuna itme düşüncesi yatmaktadır» diyorlar.

Biz «ATAŞ millileştirilmelidir» diyoruz. Gerçek bağımsızlığın ve gerçek yurtseverliğin ne olduğunu bildiğimiz için...

GEÇMİŞTE BUGÜN — 17 HAZİRAN

Hazırlayan: Hüsnü MAHLİ

Onbinlerce işçi ile polis yer yer çatıştı, 3 ölü ve yüzlerce yaralı var

Sendikalar ve Toplusözleşme Kanunu tasarısını protesto etmek amacıyla DİSK tarafından başlatılan eylemin ikinci gününde kanlı olaylar meydana gelmiştir. Onbinlerce işçi ile polis ve asker yer yer çatışmıştır. Bu olaylarda üç kişi ölmüş yüzlerce kişi de yaralanmıştır.
(17 Haziran 1970 Akşam)

İSPANYOL SAHRASI HALKI BAĞIMSIZLIK MÜCADELESİNE BAŞLADI

İspanya'nın kontrolundaki Sahra halkı İspanyollara karşı düzenledikleri gösterilerde olaylar olmuş, Sahra halkı ile İspanyol askerleri arasında çatışma çıkmıştır.
(24 Haziran 1970 Akşam)

RUSLAR UZAYA İLK KADINI DÜN FIRLATTI

TASS Ajansının bildirdiğine göre dünyada ilk kadın astronot Valentina Tereşkova «Vostok 6» uzay gemisi ile dün uzaya gönderilmiştir.
(17 Haziran 1970 Akşam)

İŞÇİLER POLİTİKACILARDAN ÇALIŞMA BEKLİYOR

Türkiye Maden-İş Sendikası tarafından yapılan bir açıklamada siyaset adamlarına şiddetle çatılarak «Akıllarını başlarına toplamaları» istenmiştir. Açıklamada bütün siyasi partilerin memleketin davalarını bir yana bırakarak kendi menfaatleri için uğraştıkları bildirilmekte, bu keşmekeşliğe bir son verilmesi istenmektedir.
(17 Haziran 1962

BİR İŞÇİ 1,5 TONLUK BİR KÖMÜR PARÇASININ ALTINDA KALDI

Bir işçi kömür parçası altında kalarak öldü. Geçen Çarşamba Amasya'da bir kömür madeninde 145 numaralı ocakta acıklı bir kaza olmuş ve bir işçi 1,5 tonluk kömürün altında kalarak acıklı bir şekilde ölmüştür.
(17 Haziran 1935 Akşam)

HİTLERİN DONU 30 BİN LİRAYA SATILDI

Hamburg'da yapılan bir artırmada Hitler'in iç çamaşırları 10 bin mark'a (yaklaşık 30 bin Türk lirası) müşteri bulmuştur. Kilotun yeni sahibi W. Hanssen «Bu eşyanın ma nevi değerinin paha biçilmeyecek derecede yüksek» olduğunu söylemiştir.
(17 Haziran 1970 Akşam)

DEMOKRAT PARTİ SEÇİMLERE GİRECEĞİNİ AÇIKLADI

Demokrat Parti Merkezinden yapılan açıklamada, partinin önümüzdeki seçimlere katılacağı bildirilmiştir.
(17 Haziran 1946 Akşam)

AVRUPA'DA KAVALYE BUHRANI

Son zamanlarda İngiltere'de yeni bir moda çıkmıştır. Bu moda bir kavalye'nin iki dam ile dans etmesidir.
(17 Haziran 1933 Akşam)

SORUNLAR-GÖRÜŞLER

YİNE AYNI DERT

Üniversitelere giriş

Mehmet DEMİR (EĞİTİMCİ)

Üniversitelere giriş konusu yine gündemde. 16 Haziran 1978 günü sınavlar yapıldı. Kamuoyu bu nedenle «eğitim» konusuyla yakından ilgili. Ama, görüldüğü kadarıyla kamuoyu oluşmasında etkin iletişim organları -özellikle renkli basın- konuya doğru yaklaşımdan uzak bulunuyor. Sorun, herkesin üniversite kazanmasıyla çözümlenecekmiş gibi gösterilmek isteniyor. Oysa herkesin üniversiteye girmesinin, hele ülkemiz gerçekleri açısından olası bulunmadığını herkes az çok bilmektedir. Eğitimimizdeki çıkmazdan nasıl çıkılacağı konusunda, bugüne dek olduğu gibi yine pek çok laf edilmektedir; o kadar.

Öteki alanlarda olduğu gibi eğitimimizde de bir düzensizlik, başıbozukluk sürüp gitmektedir. Hangi okullar, nerede, niçin, neden açılmıştır? Bir plana göre mi? Elbette ki hayır! Hiçbir beceri kazandırmayan liseler, en ucuz okul açmaya uygun oluşları nedeniyle hâlâ açılıp durmaktadır. Mesleki-teknik öğretim yapan okullar yeteri kadar açılamamaktadır; açılanlar da bir plan ve programa göre ülke gereksinimlerine göre eğitim yapmaktan uzaktırlar. İlköğretimine, ortaöğretimine bir düzen verememiş Türkiye, üst düzeyde, üniversitelere girişle eğitimine çözüm aramaktadır (!); ve yanlış kamuoyu oluşturularak çözüme gidici yollar daha bir çıkmaza sokulmaktadır.

Böyle bir ortamda, ortaöğretimini bitirmiş gençlerimiz doğal olarak büyük bir bunalıma sürüklenmektedirler. Bir yüksekokul kazanamamış gencin üzüntüsünü paylaşmamak olası değildir. Çünkü genç, aldığı lise diploması ile üretime katılamaz; bir beceri edinememiştir. Gençler, gelecekleri konusunda bir kuşku içindedirler. Böylesine bir güvencesizlik içinde bırakılmaları, sorunu yalnızca onların sorunu olmaktan çıkarmakta, eğitimin kökten çözüm yolları üzerinde düşünmemizi gerektirmektedir. Üniversite'den amaç; daha üretken, daha bilgili, daha bilinçli insandır. Daha güzel, daha güvenli bir yarın için okumak ister insan. Bu olanağın; yeteneği, çalışması oranında herkese tanınması da devletin görevleri arasındadır.

Yanlış eğitim politikasına karşı çıkılması gerekirken, üniversiteye girişte çözüm aranır? Bu konuda gerçeklerin gizlenmesi değil, açıklanması doğru olur. Bugünün yetişkinleri, sonradan bazı sakıncalarını, yetersizliklerigördükleri bu bozuk eğitim anlayışıyla yetişmişlerdir. Pek çok diplomalı için, alınan diploma bilgisizliğin perdesi olmuştur. Hatta, diploması ile övünüp dürüstlük, yurtseverlik, çalışkanlık söylevleri çeken; aslında tembel, iş bilmez kişiler azımsanmayacak oranlardadır.

Bugün ülkemizde mesleki - teknik öğretimin liselere oranı % 20'dir. Bu oran örneğin Yugoslavya'da %73, Bulgaristan'da % 71'dir. Hiçbir beceri edinememiş lise bitirmişlerin sayısı günden güne artmaktadır. Üretime katılamayan insan, aynı zamanda TÜKETEN insandır. Herkes kendi açısından bir şeyler söylemekte olduğuna göre, neden bu aksaklıklar sürüp gitmektedir? İşte o zaman bu gidiş kimlere yarar getiriyor? diye sormak gerekir. Ülkedeki işsiz sayısının artmasından söz ederek doğrudan yana olunamaz. Bir yalanı çürütmek için başka yalanlar peşinde olanlardan kurtulmak gerekiyor.

Bu konuda ilginç bazı rakamlar da verilebilir:

Liseden üniversiteye geçişler 1 964-1965'te % 64, 1972-1973'te % 17.

Her on bin nüfusa düşen yükseköğrenim öğrencisi sayısı 1965 yılında Yunanistan'da 569, bizde 293.

Bu sınav dönemi sonunda ortaya çıkacak sayılar ise, olumsuz gelişmeyi daha açık gösterecek nitelikte olacaktır; kimsenin kuşkusu olmasın. Bu düzensizlik nereden kaynaklanıyor? Ortaöğretim tümüyle yükseköğrenime yaslandırılmıştır. Ortaöğretimde sağlıklı bir okullaşmaya gidilememiştir. Emre KONGAR bir yazısında «Hiç bir işe yaramayan lise eğitiminin toptan kaldırılması»nden söz ediyordu haklı olarak. Üretken insanlar yetiştirmek yerine, problemlerinin bilincinde bunalan, boğulan insanlar artırılıyor; hem de en pahalı yatırım olan eğitimle. Yoksul halkımızın yoksulluğu sürsün diye, ürettikleri çar-çur ediliyor; bu, kökten çözümler aranıp bulununcaya kadar da böyle sürecek.

Kökten çözüm için yollar aranmadığı, bulunmadığı için adı «önlem» birtakım avutucu, aldatıcı girişimler ne kadar iyini-yetli olunursa olunsun- sonuçsuz kalıyor. Gençler «umut yoksulun ekmeği» deyip sınavlara dalıp çıkıyorlar, özel dersanelerden yardım umuyorlar; ana-babalar «kazansa mı iyi, kazanmasa mı?» hesabı için deler; öğreticiler «yaşamla bağdaşmayan ezber bilgileri aktarmaktan» yakınıyorlar. Ve bu LAR'lar çok...

Bazıları ise keyfinde, hiçbir şeyden yakındıkları yok. Amaçları, yalnızca kendileri ni sokacak yılanlardan kaçmak.

GENÇLER KAZANMAK UMUDUYLA ÜNİVERSİTE SINAVLARINA KATILIYORLAR...

TELEVİZYON

18.30 LASSİE
Bu akşam dizi filmin «Şanssız» adlı bölümü izlenecek.

19.00 ÇOCUK OYUNU
İstanbul Televizyonunca hazırlanan bu programda bir çocuk oyunu ekrana gelecek.

19.30 İSVİÇRELİ ROBENSON

20.30 HABERLER

21.05 BEŞ DAKİKA
Program dizisinin bu akşam «Tatil Hakkı» adlı bölümü yayınlanacaktır. Bu küçük oyunda, çalışanların tatil hakkı ve tatil olanağı üzerinde durulacaktır. Özellikle dar ve sabit gelirli çalışanlar, tatil hakları olduğunu ancak, olanaksızlıklar nedeniyle tatil haklarından yararlanamadıklarını belirtiyorlar. İzleyici mektuplarından, aşırı fiyatların ve kontrolsüzlüğün pek çok memurun tatil olanağını kısıtladığı ya da tümüyle ortadan kaldırdığı anlaşılıyor.

21.10 CUMARTESİ GECESİ
Ahmet Pekün: Zor Dostum Zor, Galip Boransu: İmkânsız, Nil Burak: Yalnızım Ben, Gözün Aydın, Türk Halk Müziğinde Neşet Ertaş, Türk Sanat Müziğinde Metin Güyer, Samime Sanay izlenebilecek, programın güldürü bölümünde ise, Ahmet Üstel'in yazdığı «Kiralık Daire» adlı güldürü yeralıyor. Bölüm bölüm yayınlanacak olan bu oyunda, Altan Erbulak, Füsun Erbulak, Ersun Kazançel, Mürüvvet Sim, Feridun Karakaya ve Hülya Tuğlu rolleri paylaşmakta. Programın yapım ve yönetimi, Özkan Yeğen'e ait.

22.10 TELEVİZYONDA SİNEMA
«Programda yönetmenliğini Norman Taurog'un yaptığı ve başrolleri, Jerry Levis, Dina Merril, Dina Spencer'in paylaştıkları «Gemimi Terkedemem» adlı film yayınlanacak. Filmin içeriği kısaca şöyle, Üsteğmen Stekler rastlantı sonucu bir koruyucu destroyeri komuta eder. Ve bilinmeyen bir adanın yakınında karaya oturur. Kendisi de Japonlara esir düşer. Birleşik Devletler Kongre üyesi Mandeville eski muhriplerin teslim edilmesini, aksi halde, Deniz Kuvvetlerinin tahsisatını keseceğini söylemektedir. Üsteğmen evlendiği gün amirali onu destroyeri aramakla görevlendirir.»

23.40 GÜNE BAKIŞ

RADYOLARDAN SEÇMELER

TRT I
05.00 AÇILIŞ
07.02 Köye Haberler
07.30 HABERLER
10.01 ARKASI YARIN
10.30 Hafta Sonu (I)
13.00 HABERLER
13.15 Oyun Havaları
15.20 Türküler
17.02 Dilek Kutusu
17.50 Hafif Müzik
19.00 HABERLER
20.15 Konuşa Konuşa
22.02 Şarkılar Geçidi
23.00 HABERLER
01.00 KAPANIŞ

TRT II
08.00 GÜN BAŞLIYOR
09.00 Türküler Geçidi
11.00 Taş Plâklarda
11.20 Türküler
13.00 HABERLER
14.00 Öğretmenler Odası
14.40 Çevre Sorunları
15.30 Trafik
16.20 ARKASI YARIN
18.00 Bestenin Saati
19.00 HABERLER
20.30 HAFTANIN ÜLKESİ
23.30 HABERLER
23.55 KAPANIŞ

TRT III
07.00 AÇILIŞ
08.00 Sabah İçin
09.00 Müzik Şöleni
11.45 Türküler
12.15 Aşıklık Geleneği
12.30 Caz Müziği
13.30 Müzik Köşesi
15.00 Günün Konseri
16.30 Müzik Bahçesinden
17.00 Deyişler ve Ezgiler
21.00 Günümüzde Caz
22.00 Gecenin Konseri
24.00 Caz Müziği
01.00 KAPANIŞ

BULMACA

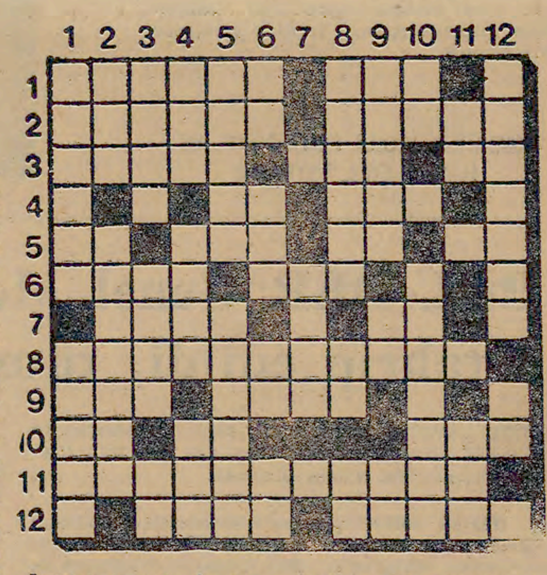

SOLDAN SAĞA:

1 — Mali sermayenin en gerici, en şoven ve en emperyalist unsurlarının açık terörcü diktatörlüğü - Bir emir. 2 — Kapitalist toplumlarda lüks tüketimi körükleme aracı - TERSİ, Nesnel, objektif (eski dil). 3 — Gazetemizin yazarlarından birinde olan bir ozanımızın adı - Demirci aleti - Bir hayvan. 4 — İşaret - Bir önceki gün. 5 — İlgi eki - Fakat - Bir alan ölçü birimi - Ateş (eski dil). 6 — Su akan yarık ya da düzenek - Legal bir siyasi partimizin simgesi. 7 — Üzücü - Su (eski dil). 8 — DİSK'in, referandum hakkının ilk adımı olarak nitelediği, işçinin kendi sendikasını kendi oyuyla belirlemesi hakkı (iki sözcük). 9 — TERSİ, Afrika'da bir ırmak - Yabancı bir para birimi. 10 — TERSİ, Bir harfin okunuşu - Bir soru sözcüğü - Ün, nam. 11 — Arabozukluğuna yol açan etken. 12 — Türkiye Barolar Birliği Başkanının soyadı - TERSİ, Bir zamanlar çok ünlü olan bir hafif batı müziği sanatçısı.

SOLDAN SAĞA:

1 — İspanya halkını kırk yıl faşist diktatörlüğü altında inleten ve iki yıl önce ölen ünlü faşist - Beddua, kötü dilek. 2 — Eskiden Ortak Pazar denilen Avrupa'daki emperyalist ülkelerin oluşturduğu topluluk - Terakkiperver. 3 — TERSİ, Zihne iyice yerleştirme, pekiştirme - Argoda bir hitap - Demir'in simgesi. 4 — Uluslararası Çalışma Örgütünün kısa adı - İş sözleşmesi, mukavele - Bir meyve. 5 — Zulmeden - Yetenek. 6 — Düşünme ünlemi - Satrançta yenme - yenilme - Bir harfin okunuşu - Ülkemizde yapılan mallara vurulan damga. 7 — TERSİ, Done, bir sonuca varabilmek için gerekli olan ilk bilgi. 8 — Anafor - «Öyle mi» anlamında bir soru - Vietnam Devriminin önderi. 9 — Doktorun emri - Su (eski dil) - Ümit et. 10 — Eski Mısır'da bir tanrı - Müşerref olma. 11 — Bir nota - TERSİ, Tanrıya yakarma. 12 — Boğa güreşçisi - Zamanın küçük bir bölümü.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ:

SOLDAN SAĞA: 1 —Muhammed Ali. 2 — Asabi - kolB. 3 — Lassalle. 4 — Ödem - riaS. 5 — Mr - İks. 6 — Umudunu Yitir. 7 — Süz - Ezine. 8 — Deniz - Kat. 9 — Granik - Ak - TL. 10 — Esrik - Av. 11 — Zaim - Mı - Ser. 12 — İKP - Ricardo.

YUKARDAN AŞAĞI: 1 — Malthus - Gezi. 2 — USA - Mü - rsaK. 3 — Has - Muzdarip. 4 — Absörd - eniM. 5 — Miad - niK. 6 — Le - Nait - Mi. 7 — LM - AİC. 8 — İye - Av. 9 — Ak - rkiZ - SA. 10 — Lojistik - Ter. 11 — İl - İnat - rD. 12 — Basiretli.

Van GİMA Bölge Müdürlüğü açıldı

«Köprülüler aracıların kaldırılacağını söyledi»

ANKARA (İSTA)

Ticaret Bakanı Teoman Köprülüler, Van GİMA Bölge Müdürlüğünün açılışı nedeniyle bir mesaj yayınlamış. **«Tüketim maddelerinin tüketiciye ulaşımında yolun kısaltılması yönündeki gayretlerimiz sürmektedir»** demiştir.

Köprülüler, Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürü ve Müsteşar Yardımcısı **Sami Güven**, GİMA Genel Müdürü **Bülent Atabek** ve GİMA Yönetim Kurulu Başkanı **Alper Aktan**'ın da hazır bulundukları açılış töreninde okunan mesajında, sınırlı gelir düzeyindeki halk kitlelerinin, geçmiş dönemlerdeki yanlış ekonomik politikaların sonucu güçlüklerle karşılaştıklarını hatırlatmış, şöyle devam etmiştir:

«Bu güçlüklere önlemler getirme amaçlı ilkeleri içeren hükümet programı ışığında, tüketim maddelerinin tüketiciye ulaşımında yolun kısaltılması yönündeki gayretlerimiz sürmektedir.

Bu gayretler çerçevesinde, Van halkının gereksinimlerinin iyi kalitede ve zamanında karşılanması için GİMA Bölge Müdürlüğünün açılması ile, Doğu ve Güneydoğu yöresine ve burada yaşayan halkımıza yönelik çalışmalarımızdan birini bugün iliniz de gerçekleştirmiş olmaktan büyük mutluluk duyuyorum.

GİMA Bölge Müdürlüğünün Van'da kuruluşu ile, sadece Van'da yaşayan vatandaşlarımıza değil, aynı zamanda, bu yörede bulunan illerimizin bazılarının ekonomik hayatına da katkıda bulunuyoruz.

GİMA Bölge Müdürlüğü, bu yörede yaşayan halkımızın aracı ve tefeciler tarafından soyulmamasına, sabit ve dar gelirli vatandaşların günlük ihtiyaçlarının sağlanmasında aldatılmamasına özen gösterecektir.»

Sovyet basını

(Baştarafı 1. Sayfada)

tandaşına, Türkiye'de olup bitenleri, ülkedeki yaşamı ve politikasını tanıtmaktadır.

Ecevit'in Türkiye ile Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerle iyi komşuluk ilişkilerini geliştirmek ve bu ülkelerle çeşitli alanlarda işbirliğini genişletmek kararlarına ilişkin demeçlerine, Sovyet basın ve yayın organları geniş yer vermektedir.

Moskova Radyosunda yayınlanan haber ve yorumlarda, bu demeçlerin Türkiye'de Sovyetler Birliği'nin barışsever politikasına sağduyulu yaklaşımının gittikçe üstün geldiği belirtilmekte, «Sovyet tehlikesi» uydurmasına inananların sayısının azaldığı kaydedilmektedir.

...kların ve tek tek insanların sözlerden çok olaylara inandığı hatırlatılan yorumlarda, Sovyetler Birliği'nin, Türkiye'nin ekonomik ve kültürel kalkınmasına bulunduğu katkılara dikkat çekilmektedir.

Başbakan Ecevit'in Sovyetler Birliği'ne yapacağı gezinin iki ülke arasında iyi komşuluk ilişkilerinin daha da gelişip güçlenmesinde yeni bir adım olarak kabul edildiği belirtilen yorumlarda, iki ülke arasındaki ilişkilerin yalnızca Türkiye ile Sovyetler Birliği halklarının çıkarlarına değil, diğer bütün halkların çıkarlarına da uygun düştüğü vurgulanmaktadır.

Bu arada SSCB Bilimler Akademisi Şarkiyat Enstitüsü Leningrat Şubesi Müdürü Prof. Yuri Petrosyan Moskova Radyosuna verdiği demeçte şunları söylemiştir: «Türkiye Başbakanı Bülent Ecevit'in Sovyetler'e yapacağı ziyaretin Sovyet - Türk ilişkileri tarihinde büyük bir olay olacağını sanırım. Son yıllarda Sovyet-Türk siyasal, ekonomik ve kültürel ilişkilerinde hissedilir bir olumlu gelişme oldu. Birçok alanda Sovyet-Türk ilişkilerinin daha da çok ilerletilmesi için olanaklar vardır. Bülent Ecevit'in Sovyetler Birliği ziyaretinin buna yardımcı olacağına inanıyoruz.»

Bilindiği gibi Prof. Petrosyan, 1976 yılında Türk Dil Kurumunun kongresine katılmıştı.

KÜLTÜREL MÜBADELE PROGRAMI İMZALANACAK

Başbakan Bülent Ecevit'in 21-25 Haziran tarihleri arasında Sovyetler Birliği'ne yapacağı resmi ziyaret sırasında, Moskova'da yeni bir «Türkiye - Sovyetler Birliği Kültürel Mübadele Programı» imzalanacaktır.

Programın hazırlanması amacıyla görüşmelerde bulunmak üzere, Dışişleri Bakanlığı Kültür İşleri Genel Müdürü Ertuğrul Çırağan başkanlığında Dışişleri, Milli Eğitim ve Kültür Bakanlıkları yetkililerinden oluşan bir heyet, dün uçakla Sovyetler Birliği'ne gitmiştir.

1978 - 80 yıllarını kapsayacak «Türkiye - Sovyetler Birliği Kültürel Mübadele Programı», klasik batı müziği, Türk sanat müziği, bale ve opera, sanatçı, uzman ve topluluklarının değişimi, her iki ülkede yapılacak sanat festivallerine katılma, folklor gruplarının karşılıklı ziyareti, karşılıklı olarak resim sergileri ve film haftaları düzenlenmesi, yazar, gazeteci, kütüphaneci, arkeolog, sanat uzmanı ve öteki kültür alanlarında yapıt veren kişiler ile öğretim üyeleri ve araştırmacıların değişimi, sanat, dil, edebiyat, tarım ve ekonomi ile teknik alanlarda karşılıklı burslar verilmesi konularını içerecektir.

IGD, IKD

(Baştarafı 1. Sayfada)

lınmıştır. Savcılık soruşturma sırasında dernek yöneticilerine herhangi bir suç isnat etmemiş, **«TKP'ye Özgürlük»**, **«Yaşasın Sovyetler Birliği»** vb. sloganları, kimlerin attığını ve mitinge niçin katıldıkları yolunda, çeşitli sorular yöneltmiştir.

Kendilerine sorulan soruları yanıtlayan dernek yöneticileri DİSK'le birlikte belirlenen sloganlara bağlı hareket ettiklerini ve adı geçen sloganların, onbinlerce kişi tarafından atıldığını, bunu tek tek saptamanın ise olanaksız olduğunu söylemişlerdir.

1 Mayıs mitingi ile ilgili olarak 35 örgüt yöneticisinin ifadesine başvuran Toplum Suçları Savcılığının soruşturmayı TCK'nun 141. maddesiyle, Dernekler Yasasına muhalefetten yürütmek istediği ve bu uygulamanın 12 Mart dönemini andırdığı bildirilmektedir.

Sovyetler

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

Uçuş komutanlığını, Sovyet uzay programının emektar pilotlarından biri olan Albay **Vladimir Kovalen...** yapmaktadır. Soyuz-29'daki diğer pilot, ilk kez uzaya çıkan uçuş mühendisi **Aleksandr İvançenkov**'dur.

TASS Ajansının bildirdiğine göre, Soyuz-29, perşembe akşamı Moskova saatiyle 23.17'de uzaya fırlatılmıştır. Ajans, dünya çevresinde bir yörüngeye yerleşen araçtaki bütün sistemlerin normal çalıştığını ve iki kozmonotun sağlık durumunun da mükemmel olduğunu belirtmiştir.

Uçuş komutanı Albay Kovalenok 36 yaşında olup Minsk bölgesindendir. 37 yaşında olan uçuş mühendisi İvançenkov ise Moskova doğumludur.

POL-DER Genel Merkezi

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

bulunarak tesirsiz hale getirilmiştir.

ANKARA

★ Polis Derneği (POL-DER)'in Genel Merkezi dün sabaha karşı faşistler tarafından tahrip edilmiş ve bütün evrakları yakılmıştır. Derneğin bulunduğu Oğultürk İşhanının yangın merdivenlerinden çıkarak kapıyı kıran saldırganlar, genel merkezin bütün eşyalarını parçalamışlar, daha sonra da çelik dolapları kırarak evrakları toplamış ve dışarıya çıkararak ateşe vermişlerdir. Olaydan sonra polis, Oğultürk İşhanının Kamber adındaki gece bekçisini gözaltına almıştır.

ELAZIĞ

★ **Süleyman Sarıtepe** adındaki emekli öğretmenin evine atılan patlayıcı madde hasara yolaçmıştır.

İZMİR

★ Hatay Caddesinde Ülkü Ocakları Lokali önünde çevrede terör yaratmak için rast gele ateş eden faşist komandolar daha sonra bindikleri arabayla kaçarlarken bir ana kıza çarparak ölümlerine neden olmuşlardır. Polis yetkilileri plaka numarasını verebilecek görgü tanığı aradıklarını bildirmişlerdir.

KARS

★ Kars'ın Kağızman Kazası Yellikıran Köyü halkı, AP'li muhtar **Ömer Aksoy** ve silahlı adamlarının 1977 yılının ekim ayından beri köyü işgal altında tuttuklarını belirterek köylerindeki işgalin kaldırılması için bir dilekçeyle İçişleri Bakanlığına başvurmuşlardır.

Gıyaseddin Balık, Ömer Özden ve Mehmet Özden imzaları ile İçişleri Bakanlığına verilen dilekçede ayrıca AP'li Ömer Aksoy'un köydeki bazı evleri yıktırdığı, bazılarını ise adamlarına paylaştırdığı belirtilmiş ve işgalin kaldırılması için resmi makamlara yapılan başvuruların sonuç vermediği belirtilmiştir.

İZMİR

★ İzmir'de şube ve temsilcilikleri bulunan 18 sendika, dernek ve oda tarafından dün basına yapılan yazılı açıklamada, Başbakanlığa sunulan İş Müfettişleri Tüzüğünün yürürlüğe girmemesi için 200 iş müfettişinin direnişe başladığı, 30 iş müfettişinin de istifa ettiği bildirilmiştir.

ADANA

★ Demirel'in dünkü Adana mitinginin afişleme çalışmalarını yapan MHP'li faşistler ile AP militanları gece yarısı İlerici Gençler Derneği üyesi gençlere saldırmışlardır. Saldırı sırasında yaralanan olmamıştır. Öteyandan dün Büyük Saat civarında bazı gençlerle faşistler arasında silahlı çatışma çıkmış, iki kişi yaralanmıştır.

BAFA

(Baştarafı 1. Sayfada)

tecavüz sözkonusudur» demiştir.

Ali Topuz, Bafa Gölünün kamulaştırılmasını öngören Bakanlar Kurulu kararını açıklamak amacıyla yaptığı basın toplantısında göl üzerindeki özel mülkiyet hakkının Anayasa ve çağdaş mülkiyet kavramına aykırı olduğunu ifade etmiştir.

TKP

(Baştarafı 1. Sayfada)

ne kadar basınla ilgili soruşturmalarda görülmeyen bir yol izlenmektedir. **TKP Programı** başlıklı broşürle ilgili olarak ilkin İstanbul Basın Savcılığınca TCK'nun 142. maddesinin ihlal edildiği gerekçesiyle kamu davası açıldığı bildirilmiştir. Fakat daha sonra ve açılmış bir kamu davası yürütülmekte iken, dosya Toplum Suçları Savcılığına aktarılmıştır. Toplum Suçları Savcılığı ise soruşturmayı TCK'nun 141. maddesi üzerinden yürütmeye başlamıştır.

TKP'YE ÖZGÜRLÜK İSTEMİ SUÇ MU?

İSTA muhabirlerinin edindiği bilgilere göre soruşturmalar «TKP'ye Özgürlük» belgisi üzerinde yoğunlaştırılmaktadır. Nitekim, aynı belgiyi 1 Mayıs alanında savunan çok sayıda demokratik kuruluş hakkında da soruşturma açılmış bulunmaktadır.

Başbakan'ın **«özgürlükleri savunma özgürlüğünün engellenemeyeceği»** biçiminde ki açık seçik sözlerine rağmen çok yönlü soruşturmalar yürütülmesi demokratik kamuoyunda tepkilere yol açmaktadır. Ürün Dergisi yetkilileri konuyla ilgili protesto mesajları gönderenlerin arasında çeşitli ülkelerin işçi sınıfı partilerinin ve yine çeşitli ülkelerden demokratik kuruluşların yer aldığını belirtmişlerdir.

Soruşturmalarla ilgili olarak Ürün Dergisi sorumluları şunları söylemişlerdir: **«TKP'ye özgürlük belgisi çok geniş bir toplum kesimince benimsenirken, günümüzde bir belge niteliği taşıyan TKP Programı yayınımızla demokratik yayıncılık görevimizi yerine getirdiğimiz inancındayız. Özünde basın eylemi olan bu davanın Toplum Suçları Savcılığına gönderilmesi açık bir hukuki zorlamadır. Nitekim bu soruşturma sırasında, dergimizin yazıişleri müdürü arkadaşımıza açıkça «TKP'ye üye misin?» diye sorulmuştur. TKP ile yayın arasında bağ kurma eğiliminin somutlandığı bu tutum üzerinde tüm demokratik kamuoyunun durması gerektiği kanısındayız.»**

Küba ile

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

letler Daimi Temsilcisinin Küba Cumhuriyeti Devlet Başkanı Fidel Kastro'ya güven mektubunu sunmasından sonra bu ülkeyle ilişkileri bir süre akredite olarak yürütecektir.

Bilindiği gibi Küba ile Türkiye'nin Meksika Büyükelçiliği aracılığıyla akredite olarak yürütülen ilişkileri 1961 yılında ABD'nin etkisiyle kesilmişti. Daha sonra iki ülke diplomatik yetkilileri arasında Cezayir'de yapılan görüşmelerde ilişkilerin canlandırılması kararı alınmış ve geçenlerde Küba Cumhuriyeti'nin Türkiye'ye akredite olan Sofya Büyükelçisi **Joe M. Alvarez Bravo**, Cumhurbaşkanı **Fahri Korutürk**'e güven mektubunu sunmuştu. Dışişleri yetkilileri büyükelçilik düzeyinde ilişkilerin başlaması için New York'taki Daimi Temsilcinin güven mektubunu sunmasının beklendiğini, ancak hükümetin şu andaki temsilcisi İlter Türkmen'in görevden alınacağı gerekçesiyle bu işlemi geciktirmekte olduğunu belirtmektedirler.

Sınavlar

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

gelmekte oldukları sloganlar yeralmıştır.

Bildirileri okuyan vatandaşların tepkisi üzerine, bu bildirileri dağıtan polisler, okulun çevresinden uzaklaşmışlardır.

Bilgilerine başvurulan yetkililer, bunların POL-BİR'li kişiler olduklarını, polis örgütü içinde bunların sayılarının az olmasına rağmen halen temizlenemediklerini belirtmişler, polis örgütünün yeni kadrolarla takviyesinin şart olduğunu, açıktan açığa MHP ve Ülkü Ocaklarının propagandasını yapan bu kişilerin ise ivedilikle görevlerinden uzaklaştırılmaları gerektiğini söylemişlerdir.

70 BİN ÖĞRENCİ ALINACAK

177 bin 817'sini lise ve dengi okulların son sınıf öğrencilerinin, 196 bin 154'ünü geçen yıllardan mezun olanların, 3 bin 456'sının da daha önce herhangi bir yüksek okulu bitirenlerin katıldığı sınavlar sonunda yaklaşık 70 bin öğrenci üniversite ve yüksekokullara girebilecektir.

BAŞKASININ YERİNE SINAVA GİRENLER

Öteyandan yurdun bazı bölgelerinde başkalarının yerine sınava girmek isteyenlerin olduğu, ancak bunların yakalanarak adalete teslim edildiği bildirilmiştir.

«LİSELİLER DAYANIŞMA GECESİ»

İlerici Liseliler Derneği tarafından düzenlenen «Liseliler Dayanışma Gecesi» dün akşam Tepebaşı Gazinosunda çok sayıda liseli gencin katılımı ile yapılmıştır.

İLD Başkanı Ahmet Özbek tarafından yapılan konuşma ile açılan gecede, liseli gençler eleyici ve ayrıcalıklı eğitim sistemine son verilmesini, ulusal, demokratik bir eğitimin geliştirilmesini istemişlerdir.

Geceye Kerem Güney, Güzin ile Baha ikilisi ve Müjdat Gezen katılmış, bunun dışında folklor gösterileri, tiyatro ve koro yer almıştır.

71 CHP'li

(Baştarafı 1. Sayfada)

Emperyalizme uluslararası tekellere ve büyük sermayeye bağlı çevrelerin DİSK'i yoketme planı 15 - 16 Haziran'da bozulmuştur.

15 - 16 Haziran işçi sınıfımızın o güne kadarki tarihinde örgütlediği en büyük yığınsal çıkıştır. Bu olay sadece ekonomik değil, özünde siyasal bir amaç da taşıyor. Egemen sınıfların tezgâhladıkları siyasal girişime karşı kitlesel bir çıkıştır.

Geniş işçi yığınları DİSK'de somutlaşan sınıf sendikacılığını korumayı ve genişletmeyi amaçlamıştır. 15 - 16 Haziran 1970'lere gelindiğinde Türkiye'de sınıf mücadelesi gittikçe şiddetlendi. İşçi sınıfının örgütlü gücü DİSK'e karşı tertipler yoğunlaştı. DİSK 1971 - 1973 açık baskı şiddet ve terör döneminde o güne dek elde ettiği mevzileri bilinçle savundu. 12 Mart faşizmini geriletmede DGM'lere karşı direnişte kitle mücadelesinin en unutulmaz örneklerini verdi.

DİSK, emekçilerin daha iyi bir yaşama kavuşması ülkemizin, politik, ekonomik bağımsızlığının sağlanması ve düşünce özgürlüğünün bir daha sökülemeyecek bir biçimde yerleşmesinin önemli bir gücüdür.

DİSK anti-emperyalist, anti-faşist, anti-kapitalist bir savaşımın sürdürülmesi için üzerine düşeni yapmış, kuyrukçuluğu, her türlü sapmayı ve bütün hastalıkları yenebilmiş, sınıf ve kitle sendikacılığından ve onun sağlam ilkelerinden zerrece ayrılmamıştır. Bu doğrultudan sapma çabalarının, DİSK'in örgütlü gücü karşısında etkisiz kalacağı bilinmelidir. DİSK'in ön saflarında yerini aldığı mücadele sömürüsüz bir topluma varmak demokrasi, barış ve özgürlüğü yaşama aktarmaktır. İşçi sınıfımızın ve onun örgütlü gücü DİSK'in şanlı 15 - 16 Haziran gününü kutlar savaşımını başarı ve bilinçle sürdürmesini dileriz.»

İMZALAYAN PARLAMENTERLER

Şanlı 15 - 16 Haziran direnişi nedeniyle DİSK Genel Başkanlığına mesaj gönderen 71 CHP'li parlamenterin adları şöyledir:

«İsmail Akın, Kemal Anadol, Ferhat Aslantaş, Mehmet Balta, Kaya Bengisu, Nuri Bozyel, Necati Cebe, Nizamettin Çoban, Celâl Doğan, Süleyman Ergün, Mustafa Gazalcı, Süleyman Genç, Ertuğrul Güney, Hasan İldan, Faik Öztürk, İsmail Hakkı Öztorun, Mehmet Ali Pestilci, Erol Sarçoğlu, Garip Savlı, Mustafa Şentürk, Altan Tuna, Neccar Türkcan, Metin Tüzün, Veli Zeren, Solmaz Behlül, Halûk Karabörklü, Adnan Keskin, Cemal Akkaş, Kemal Ateş, Muharrem Sökeli, Gündüz Onat, Şükrü Özsüt, Ahmet Çobanoğlu, Hüseyin Kaleli, Durmuş Ali Çalık, İskan Azizoğlu, Ahmet Melik, İbrahim Akdoğan, Şükrü Bütün, Nedim Tarhan, Mehmet Çe[illegible]ik, Sabri Öztürk, Yücel Akınc[illegible] Azimet Köylüoğlu, Ali Kurt, Ca[illegible]at Atılgan, Selahattin Öcal, N[illegible] Çelikyazıcıoğlu, Orhan Akb[illegible], Hüseyin Doğan, Cemal B[illegible] [illegible]han Y[illegible], Cengiz Şens[illegible] [illegible] Nejat [illegible], Rahmi Kumc[illegible] [illegible]aşar Ce[illegible]an, Adil Ali Cin[illegible] [illegible]urgut Boztepe, Hüseyin Erta[illegible] Sadullah Usumi, Orhan Vurc[illegible] [illegible]ol Çevikçe, Erkin Topkay, [illegible]aydar Demitaş, Mahmut Tür[illegible] [illegible]enoğlu, Doğan Araslı, Yusu[illegible] [illegible]etin, İlhan Özbay, Ferit Gün[illegible] [illegible]oğan, İhsan Paköz.»

DİSK TARAFINDAN DÜZENLENEN GECE

15 - 16 Haziran Direnişi'nin 8. yılı DİSK tarafından Spor ve Sergi Sarayı'nda düzenlenen bir gece ile kutlanmıştır.

Gecede DİSK Genel Başkanı **Abtullah Baştürk'ün** yaptığı konuşmadan sonra gösterilere geçilmiştir. 15 - 16 Haziran işçi direnişi ve 20 Mart direnişi film ve slaytlarla gösterilmiş, bu günlerin işçi sınıfı tarihindeki önemli yeri üzerinde durulmuştur. Ayrıca geceye katılan **Timur Selçuk, Rahmi Saltuk, Tülin Nutku** şarkılar söylemişler, **Selçuk Taner Barlas** pantomim gösterileri yapmıştır.

Arjantin 78

(Olaylar-Haberler-Yorumlar)

En iyi takım: Hollanda

BUENOS AİRES

Arjantin spor basını, Dünya Kupası final grubunda oynayan takımlar arasında en çok Hollanda ile Brezilya'ya alkış tutarken İtalya'yı da, Kupanın en istikrarlı takımı olarak değerlendirmiştir.

«Clarin» Gazetesi «Hollanda'nın dirilişi» diye nitelendirdiği 5-1'lik Avusturya maçı hakkında şunları yazmıştır:

«Hollanda, o eskiden tanıdığımız basit, etkili ve yırtıcı oyun stiline dönmüş. Avusturya ise yenilgiyi hak etti. Hollanda'dan beş gol yiyen Avusturya, ilk turdaki Avusturya'nın gölgesi dahi olamadı.»

«La Nacion» Gazetesi de, Hollanda'nın övgüye değer bir oyun çıkardığını, oyuncuların sahada basmadık yer bırakmadıklarını ve hepsinin de devamlı olarak deplasman yapıp Avusturya defansını bozguna uğrattıklarını belirtmiştir.

«Cronica» Gazetesi ise, Hollanda'nın daha açık farklı skorla kazanabileceği bir maçta sadece beş gol attığını, Hollandalıların «total futbol» denen oyun stilinin en mükemmel örneğini verdiklerini yazmıştır.

Bütün spor basını bu arada İtalya'nın Almanya karşısında galibiyeti hak eden bir oyun çıkardığında ittifak etmiştir.

«Clarin», İtalya'nın galibiyeti elinden kaçırdığını yazarken, Almanya'nın sadece beraberlik için oynadığını ileri sürmüştür.

Basın, Brezilya'nın Peru önünde 3-0 galip gelmesini de, Peru'nun kendisini «küçük görmesine» bağlamıştır. Gazetelere göre, Peru maça, ezilik hissi içinde girmiş ve bu kompleksi bir türlü üzerinden atamamıştır.

«La Nacion» Gazetesi, Brezilya takımında en iyilerin Dirceu, Tonninho ve Cerezo olduğunu kaydettikten sonra Roberto hakkında şunları söylemiştir:

«Kaleye sırtını dönerek oynayan bir santraforun gol atma şansı ne kadar ki?..»

«Clarin» Gazetesinde yazan ünlü Arjantinli futbolcu Alfredo de Stefano, Arjantin'in Polonya'yı 2-0 yenmesini yorumlarken şunları söylemiştir:

«Arjantin orta sahada pek fazla etkili değil. Forvet elemanları ise, top ayaklarından çıktıktan sonra hiçbir şeye aldırış etmiyorlar. Forvet, rakip takımın gelişen bir akınını önlemek için hiçbir şey yapmayınca bütün yük savunmanın omuzlarına biniyor.»

«Cronica» Gazetesi de, Arjantin'in halâ ideal onbirine kavuşmamış olmasından yakınmıştır.

kısa kısa

TUNUSLULAR KAHRAMAN GİBİ KARŞILANDI

☆ Dünya Kupası maçlarını sonuna kadar izlemek için Başbakandan izin almış olan Tunuslular, yuva hasretine dayanamayarak perşembe akşamı ülkelerine dönmüş ve havaalanında, çok renkli bir törenle kahramanlar gibi karşılanmışlardır.

İSKOÇ'LARI 40 KİŞİ KARŞILADI

★ Dünya Kupası maçlarında, Peru'ya yenilen, İran ile berabere kalan ve son maçında Hollanda'yı yenerek prestijini kurtarabilen İskoç Milli Takımı, perşembe akşamı Glascow'a dönmüş ve havaalanında sadece 40 kişilik bir kalabalık tarafından karşılanmıştır. Arjantin'e hareketleri sırasında, alanı dolduran 20 bin İskoç'un büyük sevgi gösterileri arasında uğurlanan İskoçlar için, dönüş son derece hüzün verici olmuştur.

MENOTTİ KUPADAN SONRA AYRILIYOR

★ Futbolun bir numaralı spor olduğu ve milli takıma seçilenlere «insanüstü» ya ratıklar gözüyle bakılan Arjantin'de, milyonlarca futbolseverin adeta taptığı Milli Takım Direktörü **Cesar Luis Menotti**, kupadan sonra Arjantin Takımının başından çekileceğini açıklamıştır.

Menotti, halktan büyük destek görmesine rağmen bazı «büyüklerin» kendisini kösteklemeye çalışmalarından yakınmış, Arjantin için şimdiye dek yaptıkları için kendisine teşekkür eden dahi çıkmadığını ileri sürmüştür.

VİDELA MAÇ HASTASI

★ Arjantin Cumhurbaşkanı diktatör **Rafael Jorge Videla**, ülkedeki maç hastalarının başında geldiğini söylemiştir. Rosario'da yapılan Arjantin-Polonya maçını izledikten sonra yerel bir gazetenin muhabiri ile konuşan **Videla**, küçüklüğünden beri futbola düşkün olduğunu ve Arjantin'in hiçbir maçını kaçırmamaya büyük gayret gösterdiğini söylemiştir. Videla, milli takımda en çok beğendigi oyuncunun hangisi olduğu sorusunu yanıtsız bırakmıştır.

ABD'DE BÜYÜK İLGİ GÖRDÜ

★ Dünya Kupası, futbolu yeni yeni tanımaya başlayan Amerika Birleşik Devletlerinde büyük bir ilgi yaratmıştır. Ancak Amerika, birkaç ülke ile beraber Dünya Kupası maçlarının evlerde TV'den izlenemediği bir yerdir. Maçların Amerika'da yayım hakkını satın alan bir şirket, sinemalarda gösterilen Dünya Kupası maçlarını şimdiye dek 300.000 kişinin izlediğini söylemiştir. Şirkete göre, yarın yapılacak ikinci final maçları 50 kentte birden, sinemalarda naklen yayımlanacaktır. 25 Hazirandaki final maçının ise 70 kentte gösterilmesi planlanmıştır.

F. ALMANYA'DA FLOHE SAKAT

★ İtalya maçında sakatlanan ve tedavisinin bir hayli uzun süreceği anlaşılan F. Almanya Takımının oyuncusu **Heinz Flohe**, yarın yapılacak olan Hollanda maçında oynayamayacaktır. Doktorlar, **Flohe**'nin Avusturya maçında da oynayabileceğine ihtimal vermediklerini söylemişlerdir.

FRANSIZ AFP AJANSINA GÖRE FİNAL GRUBUNDA YAPILAN 4 MAÇTAN SONRA DÜNYA KARMASI

FİLLOL (Arjantin)

TONINHO (Brezilya)	RUSMANN (F. Almanya)	SCIERA (İtalya)	DİETZ (F. Almanya)
	ARDİLES (Arjantin)	DİRCEU (Brezilya)	
BONİEK (Polonya)	REP (Hollanda)	KGMPES (Arjantin)	RENSENBRİNK (Hollanda)

BEARZOT: HAKEM IKI PENALTIMIZI VERMEDI

BUENOS AİRES

Almanya ile İtalya arasındaki 0-0'lık maçın filmini izledikten sonra bir basın toplantısı düzenleyen İtalyan Milli Takımı Teknik Direktörü **Enzo Bearzot** hakemin, İtalyanlar lehine olan iki penaltılık hareketi cezasız bıraktığını ileri sürmüştür.

Bearzot, ikinci yarıda, **Cabrini**'nin soldan kale içine gönderdiği şandelde, topun direğe çarpıp geri geldiği an, **Ruesmann**'ın golü atmak için hamle yapan **Paolo Rossi**'yi ittiğinin filmde açıkça görüldüğünü söylemiştir.

PELE: HOLLANDA AVUSTURYA'YI HAVAYA UÇURDU

BUENOS AİRES

«Clarin» Gazetesinde yazan siyah inci Pele, final turunun ilk maçlarında, «Brezilya'nın Peru'nun ümitlerini söndürdüğünü, Hollanda'nın, Avusturya kalesini havaya uçurduğunu, Arjantin'in, şüphe götürmez bir galibiyet aldığını ve Federal Almanya'nın da, finale doğru hızla koşan İtalya'yı frenlemeyi başardığını» söylemiştir.

Pele, pazara yapılacak Arjantin - Brezilya maçının bir hayli elektrikli geçeceğine inandığını kaydetmiştir.

SAHİBİ: POLİTİKA Basım Yayın A.Ş. adına KEMAL TÜRKLER
Genel Yayın Müdürü: AYDIN ENGİN — Müessese Müdürü: HALUK YETİŞ
Yazı İşleri Müdürü: AYDIN ŞENESEN — Teknik Yönetmen: YAVUZ KÖSEMEN — Ankara Temsilciliği: İSTA (SÜLEYMAN COŞKUN)
DİZGİ: Politika Basım Yayın A.Ş. Tipo Tesisleri — BASKI: Asya Gazetecilik ve Neşriyat Ltd.Şti.Matbaası — ANKARA BASKISI: Yenigün Gazetesi Matbaası
Abone koşulları: Yurt içi Yıllık 750 TL - 6 aylık 400 TL - 3 aylık 200 TL — Yurt dışı Yıllık 900 TL - 6 aylık 500 TL - 3 aylık 250 TL — Avrupa uçak farkı olarak her sayı için 6.50 TL ek ücret alınır
İLAN TARİFESİ: Bütün Türkiye ve Avrupa sütun santimi 200 TL — İstanbul Baskısı 100 TL Yayın İlanları 50 TL

GENEL-İŞ SENDİKASI'NIN İZMİT BELEDİYESİ'NDEKİ GREVİ DEMOKRATİK KURULUŞ VE SENDİKALAR TARAFINDAN SÜREKLİ BİR DESTEK GÖRÜYOR. ÇEVRE FABRİKALARDAN GELEN İŞÇİLER KÖYLÜLER ONUR VE HAK SAVAŞIMI İÇİNDEKİ GREVCİLERLE TAM DAYANIŞMALARINI BELİRTİYORLAR
RESİMDE GREVCİ İŞÇİLERLE İZMİT ŞUBE BAŞKANI NAFİZ BOSTANCI VE DİĞER YÖNETİCİLER GÖRÜLÜYOR...

Genel-İş İzmit Şube Başkanı Nafiz Bostancı:

«İzmit Belediye Başkanı halkı yanıltmak istiyor»

KOCAELİ (İSTA)

DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası'nın İzmit Belediyesinde başlattığı grev üzerine, İzmit halkına açıklamalarda bulunan Genel-İş Sendikası Kocaeli Şube Başkanı Nafiz Bostancı, grevin başladığı ilk günden bu yana fabrikalardan sendikalardan, demokratik kuruluşlardan sürekli bir destek geldiğini belirtmiş, Belediye Başkanı Cevdet Bağdat'ın grevci işçilerle halkı karşı karşıya getirme çabasının başarıya ulaşamıyacağını vurgulamıştır.

Önceki gün İzmit halkına grevci işçiler tarafından dağıtılan açıklamada, «Cevdet Bağdat grevci işçilerle halkımızı karşı karşıya getirmek için bin bir dereden su getiriyor. Gerçekleri alabildiğine çarpıtmaya çalışıyor. Bir gün önce söylediğini ertesi gün tutmuyor» diyen Nafiz Bostancı, belediye Başkanının grev kırma çabaları için de olmasını kınamış ve şunları söylemiştir:

«Her şey gün ışığı gibi ortada. Grev kırma çağrıları sökmedi tutmuyor. Gerçekleri, yalan iftira ve demagojiyle tepetaklak edeceklerini hesaplıyanlar bu kez başlarını sert kayaya çarptılar. Emekçi halkımızın grevci işçilerle omuz omuza sürdürdüğü dayanışma bunun en somut örneğidir.»

TARİŞ işçilerinin polis tarafından dövüldüğü açıklandı

★ GIDA-İŞ SENDİKASI İZMİR ŞUBE BAŞKANI BEKİR EKİN İŞÇİLERİ DÖVEN 1. ŞUBE MÜDÜRÜ VE POLİSLERİN GÖREVDEN ALINMASI GEREKTİĞİNİ SÖYLEDİ...

DİSK'e bağlı Gıda-İş Sendikası İzmir Şubesi Başkanı **Bekir Ekin**, İçişleri Bakanı İrfan Özaydınlı'ya bir telgraf çekerek Tariş Üzüm İşletmesinde iki ülkücü faşisti dövdükleri iddiası ile tutuklanan sendika üyesi işçilere, gözaltında bulundukları sürede 1. Şube Müdürlüğünde işkence yapıldığını bildirmiş ve Şube Müdürü Hasan Özen'in derhal görevden alınmasını istemiştir.

Gıda-İş Şube Başkanı Bekir Ekin, Tariş Üzüm İşletmesinde üyeler üzerinde polis baskısının etkin olarak sürdüğünü ve son olayda, tutuklanan 10 işçiden Mustafa İzzet Çelik'in bizzat 1. Şube Müdürü Hasan Özen tarafından dövüldüğünü ve bu işçinin adli tıp'tan rapor aldığını açıklamıştır. **Bekir Ekin**, İrfan Özaydınlı'ya gönderdiği telgrafta tutuklanan işçilerin iki gün gözaltında bulundurulduğunu bildirmiş dövme olayına adları karışan polislerin ve 1. Şube Müdürünün görevden alınması gerektiğini söylemiştir.

Chrysler'de sözleşme imzalandı

İSTANBUL (İSTA)

Bağımsız Otomobil-İş Sendikası Chrysler işyerinde toplusözleşme bağıtlamıştır. Sendika genel merkezinden yapılan açıklamada, bağıtlanan toplusözleşmenin ücretlere birinci yıl için 9.50 ikinci yıl için 12.00 lira zam alındığı söylenmiş kıdem tazminatının 45 güne çıkarıldığı belirtilmiştir.

Ancak toplusözleşme görüşmelerine başlanmadan çok kısa bir süre önce 350'yi aşkın işçinin çıkarılmış olduğu işyerinde işten çıkarılan işçiler için önlem konusunda açıklama yapılmamıştır.

BAYSEN'in Diyarbakır YSE 12. Bölge Müdürlüğünde yetki alması üzerine Özhasırcı açıklama yaptı:

«Referanduma karşı çıkan uzlaşmacılar ancak sonlarını geciktirebilirler»

ANKARA (İSTA)

DİSK'e bağlı Baysen'in, Diyarbakır YSE 12. Bölge Müdürlüğünde toplusözleşme yetkisinin alınması üzerine basına açıklama yapan sendika Genel Başkanı Cevat Özhasırcı, 5 aydır toplusözleşme uyuşmazlığı çıkaran uzlaşmacı sendikaların yenildiğini belirtmiştir.

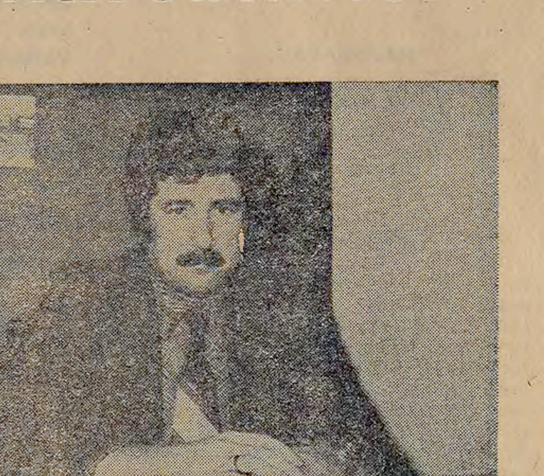

Baysen Genel Başkanı Cevat Özhasırcı, işyerinde toplusözleşme isteminde bulunulduktan sonra yapılan irade beyanı uygulamasının uzlaşmacı sendikacılara 'ders vermesine rağmen yetki uyuşmazlığının bir süre daha sürmüş olmasını kınadıklarını belirtmiş ve şunları söylemiştir:

«İşçilerin daha demokratik daha özgürce seçme hakkı olan referanduma uzlaşmacı sendikaların karşı çıkmaları boşuna değildir. Onlar sahte yetkililerle işçileri kendi sendikalarında kalmaya zorlamaktadırlar. Ancak onların referanduma karşı olmaları silinip tükenmelerinin yalnızca biraz gecikmesi demektir. Yapı işçisi YSE işçisi giderek daha da çok bilinçleniyor ve davranıyor. İşkolundaki sınıf ve kitle sendikal örgütü Baysen'de bütünleşmek için artan bir özveri gösteriyor, örgüt gücünü yüceltiyor.»

Baysen Genel Başkanı, toplusözleşme hazırlıklarına başlandığını da açıklayarak, sürekli olarak 500'ü aşkın işçinin çalıştığı işyerinde, çalışan işçilere kalıcı kazanımlar getirilmesi ve sömürüyü sınırlama savaşımının temel koşullarının yerine gelmesi için çalışacağını belirtmiştir.

Hateks'te grev kararı alındı

ANTAKYA (THA)

Hatay Tekstil ve İplik Fabrikasında (Hateks) Teksif Sendikası grev, işverende lokavt kararı almıştır.

Hateks Fabrikasında çalışan 430 işçinin üye oldukları Türk-İş'e bağlı Teksif Sendikası toplusözleşme görüşmeleri sırasında yeterli ücret zammının verilmemesi üzerine grev kararı almış, ancak grev uygulamasının yasal süresi de dolmuştur. Teksif Antakya Şubesi yetkilileri işverenin lokavt kararı almış olmasını kınadıklarını belirterek Teksif Genel Merkezinden gelecek kararla greve çıkma olanağının olduğunu söylemişlerdir.

Özkuş Pres Dökümden tüm işçiler çıkarıldı

İSTANBUL (İSTA)

İstanbul'da kurulu Özkuş Pres Döküm Sanayiinde çalışan işçiler işten çıkarıldı. İş darlığı nedeniyle kapatılan işyerinde iki ay süre ile işçilere yarım maaş aylık ödendiği belirtilmiştir.

Bir süre önce tensikat yapılarak 15 işçinin çıkarıldığı işyerinde işçiler iki ay süre ile yarım maaş tutarında aylıkla çalışmaya mecbur edilmişlerdir. 1.6.1978 günü işyerinin tamamen kapatıldığını belirten işçiler **«işveren kendi imza attığı sözleşmeyi uygulamamıştır amaç ekonomik kriz nedeni ile çalışma isteyerinin bu krizden kurtuluncaya kadar bizleri açlıkla burun buruna bırakmaktır»** demişlerdir.

İzmir İş Mahkemesi Tekel Çamaltı Tuzlasında referandum kararı verdi

İSTANBUL. (İSTA)

TEKEL Çamaltı Tuzlasında Yetkili Sendikanın Tespiti gizli oy açık sayımla belirlenecek. Oylamaya 900 kadrolu 700 geçici işçi katılacağı açıklanmıştır.

Tekel Çamaltı Tuzlası işyerinde Yeraltı Maden-İş Sendikası ile Türk-İş'e bağlı Maden Federasyonu üyesi Em-İş Sendikası arasındaki yetki itilafı ile ilgili olarak İzmir 1. İş Mahkemesi tarafından gizli oy açık sayımla çözümlenmesine karar vermiştir.

İşyerinde yetkili sendikayı tespit edecek oylamanın 29 Haziran günü yapılacağı belirtilmiştir.

Penyelüx işçileri Tekstil Merkez Yöneticilerini protesto ediyor

«DİSK ilkelerinin yaşama geçmesi için savaşıyoruz»

★ «TEKSTİL GENEL MERKEZ YÖNETİCİLERİ, OLURUMUZU ALMADAN VE HABERİMİZ OLMADAN BİZİM ADIMIZA İŞVERENLE ÇOK GERİ BİR SÖZLEŞME İMZALADILAR. BU SÖZLEŞMEYE TOPLUCA KARŞI ÇIKTIK.»

★ «BU SÖZLEŞMEYE KARŞI ÇIKMAMIZ, DİSK İLKELERİNİ ÖZÜMSEMİŞ OLMAMIZDANDIR. ÇÜNKÜ DİSK'İN BİRİNCİ İLKESİ, TABANIN SÖZ VE KARAR SAHİBİ OLMASIDIR.»

Tekstil Merkez yöneticilerinin Penyelüks Fabrikasında işçilerin olurunu almadan imzaladığı toplusözleşme günlerce süren eylemlere neden oldu. Penyelüks işçileri Tekstil Merkez yöneticilerine **«tabanın söz ve karar sahibi»** nasıl olur gösterdiler... Diğer tekstil fabrikalarındaki işçiler gibi...

Penyelüks'te gelişenler kuşkusuz Tekstil üyelerinin yeni karşılaştığı bir olay değil.. Bir çok fabrikada Tekstil Merkez Yöneticileri nedir ve kimdir biliniyor.. Onların yandaşları insanlarda..

«GELİŞMELER ve DAYATMALAR»

Penyelüks'te ilk hareketlenme uzun süren toplusözleşme görüşmeleri sonunda alınan grev kararının, Tekstil Merkez yöneticileri tarafından işverenin istemi doğrultusunda kaldırılmak istenmesiyle başladı. Fabrikaya gelen Tekstil Merkez Yürütme kurulu üyesi saatlerce alıkonuldu.. Penyelüks işçileri grev kararının uygulamaya konulması için dayattılar.. Saatler sonra yöneticiler **«tamam»** dediler. **«istekleriniz yerine getirilecek hatta greve bile çıkılacak.»** Ancak birkaç gün sonra sözleşme geri bir düzeyde ve işçilerden, temsilcilerinden habersiz olarak imzalandı. Bunun üzerine işçiler üretimi durdurdular ve ertesi gün 10 Haziran'da bağlı bulundukları Bakırköy şubesine gelerek sendika yöneticilerini protesto ettiler, kınadılar. Merkez Yöneticilerce buraya gönderilen **«yetkili»** (!) bir kişi işçilere **«sizden habersiz olmaz böyle şey»** diyordu. **«Sizden habersiz sözleşme filan imzalanmaz.»**

Ancak bununla da sonlanmadı tepkiler.. 12 Haziran Pazartesi günü Fabrikaya gelen 3 yöneticiye işçilerin tepkisi sert oldu. Hafif yaralanmayla sonuçlanan olaylar gelişti. Ertesi günü Tekstil Genel Merkezine gelen işçiler tıpkı bundan bir süre önce Ören Bayan, Avrupa Çorap, Neyir işçileri gibi merkezde yöneticileri bulamadılar. Yapacakları danışacakları tek yer kalmıştı: Konfederasyonları DİSK... DİSK Genel Merkezinde Sendikanın Genel Başkanı Rıza Güven ve DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar ile görüştüler. Fabrikaya dönen işçiler gece yarılarına kadar eylemlerini sürdürdüler. Bu arada biz de Penyelüks işçileri ile birlikte olduk.

«TABANIZ, SÖZ VE KARAR SAHİBİYİZ»

«Bazı çevreler Penyelüx işyerindeki mücadelemizi kasıtlı olarak DİSK'e ve Tekstil Sendikası'na karşı imiş gibi çarpıttılar. Penyelüx olayını bu noktada odaklaştırmaya çalıştılar. Bu nedenle sizlerden mücadelemizi neden, kime karşı ve hangi amaçla sürdürdüğümüzü açıkça yazmanızı dileyeceğiz. Buna da inanıyoruz.» diye söze başladı bir Penyelüx işçisi.

12 HAZİRAN PAZARTESİ GÜNÜ FABRİKAYA GELEN 3 YÖNETİCİYLE İŞÇİLERİN TEPKİSİ SERT OLDU HAFİF YARALANMAYLA SONUÇLANAN OLAYLAR GELİŞTİ. ERTESİ GÜNÜ TEKSTİL GENEL MERKEZİNE GELEN İŞÇİLER TIPKI BUNDAN BİR SÜRE ÖNCE ÖREN BAYAN, AVRUPA ÇORAP, NEYİR İŞÇİLERİ GİBİ MERKEZDE YÖNETİCİLERİ BULAMADILAR.

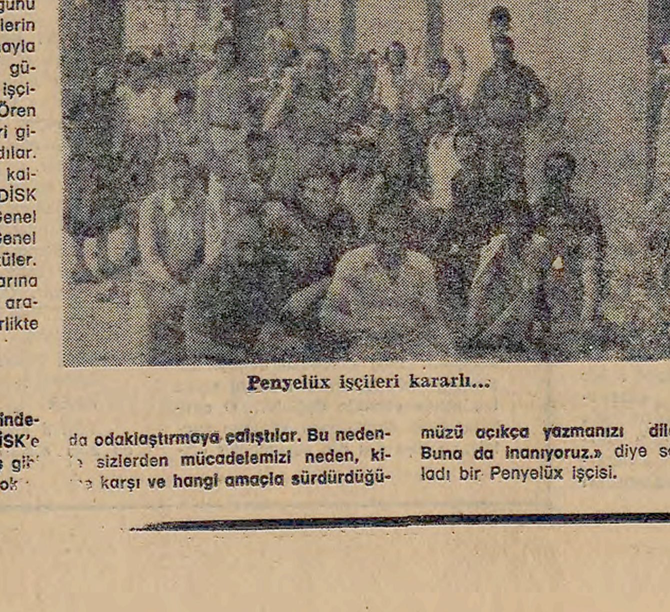

Penyelüx işçileri kararlı...

Hemen ardından bir kadın işçi, buradaki çıkışın, karşı koyuşun aslında DİSK ilkelerinin tüm işçi arkadaşları tarafından özümsenmiş oluşundan kaynaklandığını belirterek, **«Çünkü DİSK'in birinci ilkesi, tabanın söz ve karar sahibi olmasıdır.»** diyordu. Arkadaşının bu sözlerine herhalde bir açıklık getirmek istedi ki bir başka işçi söze karıştı. **«Yani bu sözleşmeye karşı çıkmamızın nedeni, DİSK'in bu ilkesinin Sendika Genel Merkez yöneticileri tarafından çiğnenmesidir. Çünkü onlar, bu sözleşmeyi bizim sözümüz ve kararımız olmadan kendi başlarına imzalamışlardır. Mücadelemiz; işte bu ilkeye sahip çıkmamız anlamındadır.»** dedi.

Penyelüx işçilerinin bu sözleşmeye karşı çıkışlarının bir diğer nedeni de, sözleşmedeki hükümlerin özellikle ekonomik açıdan çok geri olmasıydı. Oysa bu işyerinde grev kararı alınmıştı. Ve sendika genel merkez yöneticileri böyle bir sözleşmenin imzalanmasına işçilerin tepki göstereceğini biliyorlardı. Neden greve gidilmemişti de, yangından mal kaçırır gibisinden imzalanıvermişti bu sözleşme? Bunu soruyorlardı işçiler birbirlerine.

Bu arada yanımızdaki işçilerin arasından bir işçi de yazmamızı istediği şu cümleyi söyledi. **«Bu sözleşmeye karşı çıkmamız, getirdiği hükümlerin çok geri olmasındandır. Çünkü bu sözleşme ile sağlanan zamlar -Eğer buna zam denirse- zam değildir»**

İlk konuşan işçi Penyelüx olayını şöyle özetliyordu.

«Bu sözleşmeye karşı çıkmamızın temelinde, Penyelüx işyerinde ve Tekstil işkolumuzda sınıf sendikacılığı ilkelerini hayata geçirmek savaşımı yatmaktadır. İşverenler ve uzlaşmacı sendikacılar sevinmesinler. Çünkü, mücadelemiz özünde onlara karşıdır.»

Şimdi Penyelüx işçileri üretim başında tekrar. Çalışıyorlar. İnançlarını ve bilinçlerini gelecek günlerin savaşımlarında yoğunlaştırmak için.. Çünkü Tekstil üyelerinin önemli savaşımlarında biri, Tekstil Sendikasının sınıf sendikacılığı ilkeleriyle donanmış olmasıdır. Bu her fabrikada yükselen sestir. Bu amaca uzanan yolu kısa yapacak bir zorunlu önadımdır.

Özbayrak «delege seçimlerini» 25 yandaşıyla yaptı

Kd. EREĞLİ (İSTA)

Erdemir'de işçi sınıfına ihanet edenlerin kurduğu Dev Maden-İş adlı sendikanın son olarak yaptığı delege seçimleri fiyasko ile sonuçlanmıştır.

Önceki gün yapılan delege seçimleri sırasında bildiri de yayınlayan Dev Maden-İş anti-komünizm tacirliğini sürdürmüş Maocu faşistlerin dilini kullanarak **«Rusya'nın Türkiye'ye saldıracağı»** karşı-devrimci propagandasına sarılmıştır.

Bu arada Dev Maden-İş adlı sendikanın genel başkanı durumun da olan **Şükrü Özbayrak, Erdemir** işçileri tarafından kınanmıştır.

DEMOKRATİK ÖRGÜTLERDEN HABERLER

ÜSKÜDAR HALK EĞİTİM MERKEZ MÜDÜRÜ: «HALKIMIZLA ELELE GÖNÜL BİRLİĞİ İÇİNDE ÇALIŞMAYA KARARLIYIZ»

İSTANBUL (İSTA)

Üsküdar ve Bağlarbaşı Halk Eğitim Merkezlerindeki sergilerin açılışlarında birer konuşma yapan Üsküdar Halk Eğitim Merkez Müdürü Halil Kiraz, tüm olanakları ile halka hizmet çabasında olduklarını, geçmiş yıllardaki uygulamalar ile halka hizmet eden bir kurum olmaktan çıkarılan Halk Eğitim Merkezi olarak bundan sonra halkla elele, gönül birliği içinde çalışacaklarını belirtmiş ve bu konuda kararlı olduklarını söylemiştir.

Halil Kiraz konuşmasında özetle şunları söylemiştir: «Biz, halk çocukları halka hizmetin zevkini tattıran bu hizmeti kutsal sayan insanlarız. Halka hizmet fedakarlık ister, feragat ve dürüstlük ister. Kişisel çıkar peşinde koşanlar artık halk sözcüğünü kullanmasınlar.

BİR DOKTOR ÜYELERİ İLE BİRLİKTE SARIMBEY KÖYÜNÜ ZİYARET EDEN İKD ÇORUM ŞUBESİ ÜYELERİ POLİKLİNİK ÇALIŞMASI YAPTILAR...

Bir doktor üyeleri ile birlikte Sarımbey Köyünü ziyaret eden İKD Çorum Şubesi üyeleri ve yöneticileri köyde yaptıkları poliklinik çalışması sonunda 70 kişiyi kontrolden geçirmişlerdir.

Sonuçtan memnun olduklarını belirten İKD Çorum Şubesi yöneticileri bu tür çalışmalarına devam edeceklerini belirtmişlerdir.

Olay parlamentoya getirildi

YKP Milletvekili Kallergis'in evi kurşunlandı

★ YUNANİSTAN'DA FAŞİSTLER SALDIRILARINI ARTIRDI

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Yunanistan Komünist Partisi milletvekillerinden Nikucgos Kallergis'in evine faşistler tarafından ateş açılmış, ancak bu sırada evinde bulunmayan Kallergis ölümden kurtulmuştur. Olayı daha sonra Yunanistan Parlamentosunda açıklayan Kallergis, saldırının faşistler tarafından düzenlendiğini ve kendisini de ölümle tehdit ettiklerini söylemiştir. Yunanistan Komünist Partisi de bir bildiri yayınlayarak saldırıyı kınamış ve saldırının «devlet arkası unsurlar» tarafından yapıldığını belirterek hükümetin faşist çevrelere karşı önlem almasını istemiştir.

Olay hakkında soruşturma yapan polis, Kallergis'in evine atılan kurşunların kapıyı delerek duvara saplandığını tesbit etmiştir. Yunanistan Kamu Düzeni Bakanı Anastasios Balkos ile görüşen Kallergis, bakandan konunun açıklığa kavuşturulacağına ilişkin güvence almıştır.

Bu arada itfaiye birliklerine hitaben bir konuşma yapan Kamu Düzeni Bakanı Balkos, yeni çıkartılan «anti-terör kanunu» uyarınca, molotof kokteyli kullanan kişileri on yıl hapse mahkum ettireceğini söylemiştir.

Soweto ırkçıların ablukası altına alındı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Soweto ayaklanmasının ve Güney Afrika'nın bu siyah kentinde ırkçıların uyguladığı kırımın 2. yıldönümü olan 16 Haziran günü, Soweto halkının büyük gösteriler yapmaya hazırlanması nedeniyle, Soweto kenti ırkçı yönetimin polis ve ordu birlikleri tarafından abluka altına alınmış, kentin giriş ve çıkışları kapatılmıştır.

Pretorya ve Johannesburg çevresindeki birçok kasabaya karşı da benzer önlemlerin alındığı bildirilmektedir. Afrika'nın en büyük kentlerinden olan 1,5 milyon kişilik Soweto kentinin bütün caddelerinde, ağır silahlarla donatılmış polis ve ordu devriyelerinin gezdiği haber verilmektedir.

Bu arada, son günlerde sürdürülen hızlı tutuklamaların da devam ettiği ve son gün içinde yüzlerce kişinin daha tutuklandığı bildirilmektedir.

ŞİMDİ'DE BİR ÇİN ASKERÎ HEYETİ ZAİRE'YE GİTTİ

★ HEYETE ÇİN GENELKURMAY BAŞKAN YARDIMCISI BAŞKANLIK EDİYOR

★ SOVYET VEKÜBA MASALI, ORTAK PAZAR HÜKÜMETLERİNİ KARIŞTIRDI

★ İSTİFA EDEN BELÇİKA HÜKÜMETİNDE BÜYÜK GÖRÜŞ AYRILIKLARI VARDI

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Bir Çin askeri heyeti Zaire'ye gitmiştir. Heyete Çin Genelkurmay Başkan Yardımcısının başkanlık ettiği bildirilmektedir. Bu ziyaret, NATO ülkelerinin Zaire'ye müdahale etmelerinden sonra, iki hafta içinde, Çin yetkililerinin Zaire'ye yaptığı ikinci ziyaret olmaktadır.

Bilindiği gibi Çin Dışişleri Bakanı Huan Hua da Zaire'yi ziyaret etmiş ve ülkede Mobutu diktatörlüğüne karşı patlayan ayaklanmaların bastırılması için Zaire hükümetine yardım vaadetmişti. Çin, geçen yılki Şaba ayaklanmasının bastırılmasında da Mobutu'ya yardım etmişti. Son gezi sırasında da Çin'in Zaire'ye yapacağı askeri yardımın ele alınması beklenmektedir.

Öteyandan Zaire'deki ayaklanmalara Küba ve Sovyet askerlerinin karıştığı biçiminde Batı'da yayılan iddiaların, Ortak Pazar üyesi ülkelerin hükümetleri arasında ve doğrudan hükümetler içinde tartışmalara neden olduğu ve bazı çevrelerin bu iddiaları «şüphe ile» karşıladığı bildirilmektedir. Ortak Pazar ülkelerindeki hükümetlerin sosyal demokrat üyelerinin genel olarak, «Küba müdahalesi» iddialarını «şüphe ile» karşılayıp bu konuda yeterli kanıt gösterilemediğini düşündükleri, buna karşın Hıristiyan Demokrat ve tutucuların bu iddiaları ısrarla ileri sürdükleri belirtilmektedir. Belçika'da da hükümet ortağı Hıristiyan Demokrat Partili Başbakan Tindemans'ın Küba'nın Zaire'ye müdahale ettiğini ileri sürdüğüne, ama, yine hükümet ortağı olan Demokrat Partili Dışişleri Bakanı Simonet'in, bu yoldaki haberleri doğrulamaktan açıkça kaçındığına dikkat çekilmektedir.

bir dakika

Fransa'da bir müşteri tek yataklı oda kalmayınca, iki yataklı bir oda verilmesine çok içerlemiş. Verdiği paranın otel tarafından hak edilmesi için, gece yarısı uyandırılmasını istemiş. Çünkü, gecenin ikinci yarısını, diğer yatakta geçirerek, parasını çıkartmak düşüncesindeymiş.

Lübnan'da sağcılar BM Barış Gücü'nü tehdit ediyor

★ WALDHEİM, İSRAİL'İ KINADI

★ İSRAİL SUBAYLARI «DANIŞMAN» ADI ALTINDA GÜNEY LÜBNAN'DA KALIYOR

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İsrail'in Lübnanlı sağcılara devrettiği Güney Lübnan topraklarını ellerinde tutan sağcı liderler, BM Barış Gücü'nün bu topraklara girmelerini yasaklamışlar ve yapılan anlaşmaları tanımadıklarını açıklamışlardır. Sağcı askeri yöneticiler de, eğer gerekirse, BM Barış Gücüne karşı savaşmak üzere 6 bin kişiyi harekete geçirebileceklerini söyleyip tehditlerde bulunmuşlardır.

Bu arada BM Genel Sekreteri Kurt Waldheim, Güney Lübnan topraklarının BM Barış Gücüne devredilmesini engellediği için İsrail'i kınamıştır. Ayrıca, bir açıklama yapan Lübnan Ulusal Yurtsever Güçleri, aslında İsrail'in Güney Lübnan'daki işgali sürdürdüğünü, ancak bu işgali gizlemek için sağcı Lübnanlılardan yararlandığını belirtmişlerdir.

Bilindiği gibi Lübnan'ın güney komşusu İsrail ile sınır bölgesindeki 5-12 kilometre derinliğinde uzun bir sınır şeridi, İsrail tarafından, İsrail ile sıkı bir işbirliği içinde bulunan Lübnanlı sağcılara devredilmiş, sağcılara çok sayıda ağır silah verilmiş ve ayrıca İsrail birlikleri, Güney Lübnan'daki dört stratejik noktayı boşaltmamışlardı.

Bu arada bazı İsrail subaylarının, «danışman» adı altında, sağcıların elinde bulunan topraklarda kaldığı bildirilmektedir. Lübnanlı sağcıların ise BM Barış Gücünü ellerinde bulunan topraklara sokmadıkları, ayrıca, BM Barış Gücüne devredilen bazı bölgelerdeki BM birliklerini tehdit ederek, «bu toprakları Filistinlilere karşı koruyamazsınız, İsrail ordusu geri dönüp onlar koruyacaklar» dedikleri bildirilmektedir.

Fransız emperyalizminin jandarması Lejyon nedir? Nasıl oluşturulur?

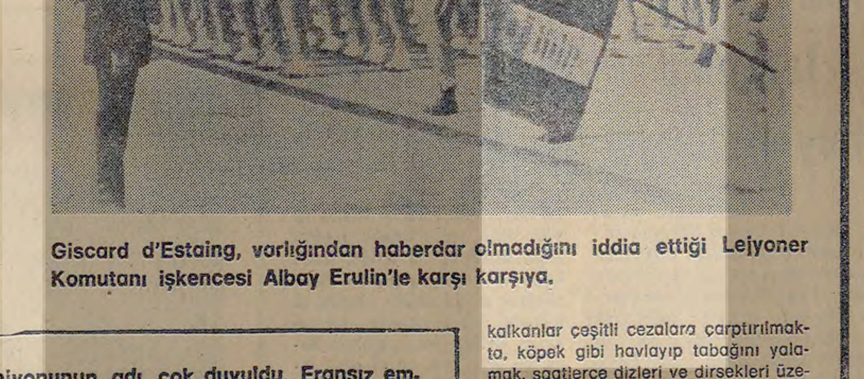

Giscard d'Estaing, varlığından haberdar olmadığını iddia ettiği Lejyoner Komutanı işkencesi Albay Erulin'le karşı karşıya.

Zaire olayları sırasında Fransız Lejyonunun adı çok duyuldu. Fransız emperyalizminin sömürgeci eylemleri için Cezayir'de, Madagaskar'da, Cibuti'de, Guyan'da, Tahiti'de olduğu gibi Zaire'de de Lejyon seferber edildi. Aşağıda Lejyonun ne olduğu ve nasıl devşimlediği konusunda, «Le Point» ve »Le Nouvel Observateur» Dergilerinden derlenmiş bir yazı sunuyoruz:

★ BAŞKALDIRANLAR, KÖPEK GİBİ HAVLAYIP TABAK YALAMAK, AVLUDA ÇIRILÇIPLAK «BEN İĞRENÇ BİR ADAMIM» DİYE BAĞIRARAK KOŞMAYA ZORLANIR

★ FRANSA DEVLET BAŞKANI GİSCARD, SIK SIK LEJYONA ÖVGÜLER DÜZER

★ LEJYONERLER, KENDİ ADLARINI BİLGİ SAYARA VEREREK SAHTE KİMLİKLERE BÜRÜNÜR

Geçtiğimiz günlerde Fransa Devlet Başkanı Valéry Giscard d'Estaing, Korsika'yı ziyaret etti. Gezisi sırasında Calvi kentini ve kışlasını da gezmeyi ihmal etmedi. Hani şu bir kaç ay önce askeri bir genelev sakladığı ortaya çıkarılan işkenceci Albay Erulin'in yönetimindeki kışlayı. Daha sonra cumhurbaşkanı, Korsika'nın en savaşkan kenti olan **Bastia**'ya da uğrayıp, bir törene katıldı. Tören Zaire'de başarılı katliamlar gerçekleştiren Albay Erulin komutasındaki Fransız Lejyonu onuruna düzenlenmiştir. D'Estaing törende, Zaire'den dönen Lejyon birliğini tebrik etti ve adlarının tarihe geçeceğini belirtti.

Lejyonun adının tarihe geçeceğinden kimsenin kuşkusu yok, çünkü Fransız Lejyonu yüzyıldan beri emperyalizmin en insafsız maşası olarak katliamları, zorbalıklarıyla ünlüdür. Bu töreni ve d'Estaing'in Lejyona ithaf ettiği övgüleri bir provokasyon olarak niteleyen Korsika halkı, yanıt olarak CGT, CFDT ve FKP öncülüğünde bir gösteri düzenledi. Gösteride iktidarın sömürgeci politikası kınandı, adada, işsizliğe çare bulunması istendi ve Korsika'nın bir askeri üs olmayacağı ihtar edildi. Korsika halkı, iktidarın Afrika'ya saldırılarını kolaylaştırmak için adada bir üs kurma projesine karşı çıkmakta. 1976 yılında Korsikalı iki çobanın Lejyonerler tarafından öldürülmesi üzerine halk ayaklanmış ve Lejyon, parmaklarının ucuna basa basa adayı terketmek zorunda kalmıştı.

LEJYON DERLER ADINA

Fransa'da uzun zamandan beri varlığı büyük tartışmalara ve protestolara yol açan Lejyon nedir?

Lejyon, 1831'de Kral Louis Philippe'in emriyle kurulmuştur. O günden bugüne aynı kurallarla yönetilmektedir. Lejyon'da kadrolar dışında kalan askerlerin çoğunluğu yabancıdır. Lejyon, genellikle işsizler, birkaç kere hüküm giymiş suçlular için son çareyi temsil etmektedir. Resmi verilere göre Lejyona başvuran «gönüllü»lerden sadece 100'ü lejyoner olabilmektedir. Alınan «gönüllüler» sıkı bir sağlık muayenesine tabii tutulmakta, daha sonra da Marsilya civarında bulunan ve Lejyon'un merkezini oluşturan Aubagne Karargâhında geçmişleri konusunda 15 gün boyunca sorguya çekilmektedirler. Yine resmi verilere göre bu sorgu, aslında «dostça görüşmeler» halinde yapılmaktadır. Bu arada Lejyon, ulusal ve uluslararası polis teşkilatları aracılığıyla müstakbel lejyonerin geçmişini kendisi de araştırmaktadır. Bu süre sonunda Lejyoner adayına 5 yıllık bir kontrat teklif edilmektedir. Daha sonra dört aylık bir eğitim gören lejyonerler, kişisel yeteneklerine göre bir «kariyer» seçmektedirler. O andan itibaren lejyonerin kimliği değiştirilmekte adı ve nüfus kağıdının tümü sahteleşmektedir.

Lejyonerin gerçek adına oluşturulan bir fiş eletronik beyine verilmektedir. Gelecek yıllar boyunca o lejyonerle ilgili her türlü olay ve bilgi, bu fişlere kaydolmaktadır. Hukuksal açıdan her lejyoner üç yıllık bir süre sonra (sadeçe üç yıl) lejyondan çıkmak isteyebilir. Lejyon üzerine resmi veriler bunlar. Şimdi ise madalyonun öbür yüzünü çevirelim.

MADALYONUN ÖBÜR YÜZÜ

Lejyoner adayı Aubagne Karargâhına gelir gelmez, sıkı bir ideolojik beyin yıkamasına tabi tutulmakta, bu uygulama çeşitli fizik eziyetlerle birlikte yürütülmektedir. Başkaldırmaya kalkanlar çeşitli cezalara çarptırılmakta, köpek gibi havlayıp tabağını yalamak, saatlerce dizleri ve dirsekleri üzerinde sürünmek, donunu yutmak ya da avluda çırılçıplak «ben iğrenç bir adamım» diye bağırarak koşmak zorunda bırakılmaktadır. Bu uygulamaları yaşayan «gönüllü» nereye düştüğünün farkına varınca, kaçmaya yeltenmekte, başarsa bile Lejyon ergeç onu bulmaktadır. Bütün bunları yaşayan bir Lejyoner, bulunduğu karargâhta altı hafta içinde üç kişinin ağzına kurşun sıkarak intihar ettiğini söylemiştir. Bu gibi durumlarda ise Lejyon, aileye, «feci bir kaza sonucu...» diye başlayan bir mektup yollamakla yetinmektedir.

Bir yıl boyunca kaçak olarak gizlenen bir lejyoner yakalandıktan sonra kızını nüfusuna geçirebilmek için Adalet Bakanlığına başvurmuş. (Lejyonerlerin subay rütbesine erişmedikçe evlenmeye hakları yoktur). Adalet Bakanlığından yollanan cevapta, kaçağın gerçek bir kimliğe sahip olmadığı için kızını nüfusuna geçiremeyeceği, ancak Lejyondan ayrıldıktan sonra kimliğine yeniden kavuşabileceği belirtiliyormuş.

Halen Fransa'da Lejyona karşı açılmış bir çok dava var. Ama genellikle lejyonerler konuşmaktan çekiniyorlar. Ne de olsa lejyonu yakından tanıyorlar. Mahkemeler lejyondan kaçanları yargılayıp hüküm veriyor fakat Lejyon'dan kontrat dışı ayrılma taleplerini gözardı ederek lejyona havale ediyor.

Fransa'da tüm ilerici güçler Lejyonun dağıtılmasını talep ediyorlar. Bir tek devlet, Lejyonun kullandığı «tatlı» uygulamaları görmezlikten geliyor. Ve Giscard d'Estaing, her fırsatta Lejyona övgüler düzüyor. Korsika'da tebrik ettiği birliğin içinde Cezayir'de, Zaire'de halkları kırıp geçiren İşkenceci Erulin'in bulunduğu hatırlatıldığında, protokol görevlileri, cumhurbaşkanının Albay Erulin'in varlığından haberdar olmadığını söylemişler.

Moskova'da döviz kaçakçılığı yapan Amerikalı tutuklandı

MOSKOVA, (THA)

Sovyet polisi tarafından pazartesi akşamı Moskova'da sokak ortasında gözaltına alınan Amerikalı işadamı **Francis Jay Crawford** döviz kaçakçılığı suçundan tutuklanmıştır.

Haberi veren ABD Elçiliği kaynakları, **Crawford**'un Moskova'da yattığı cezaevinde elçilik yetkilileriyle görüştürüldüğünü, ancak nişanlısıyla görüşmesine izin verilmediğini bildirmişlerdir.

Sovyet-Güney Yemen silahsızlanma görüşmeleri sürüyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

10-14 Haziran tarihleri arasında Aden'de Sovyet ve Demokratik Yemen yetkilileri arasında, silahlanma yarışının durdurulması ve silahsızlanma konularında görüşmeler yapıldığı açıklanmıştır.

F.Almanya ve İtalya başbakanları bugün buluşuyor

HAMBURG

İtalya Başbakanı Giulio Andreotti'nin Federal Almanya Şansölyesi Helmut Schmidt ile bugün Hamburg'da bir görüşme yapacağı açıklanmıştır. Alman hükümet sözcüsü tarafından yapılan açıklamada, iki lider arasında yapılacak görüşmede, gelecek yıl yapılacak Batı Ekonomik Tepe Toplantısında ele alınacak konular üzerinde durulacağı bildirilmiştir.

Carter, 10 Wilmingtonlu için hiçbir girişimde bulunmayacak

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ABD Devlet Başkanı **Carter**, ABD'li zencilerin hak eşitliği uğrunda savaşım verdikleri için haksız yere hapse atılan 10 Wilmingtonlunun serbest bırakılması konusunda hiçbir girişim yapmaya niyeti olmadığını açıklamıştır.

olaylar ve gerçekler

bilge dicleli

Silahsızlanma Gününde Türkiye

Bugün, Dünya Silahsızlanma Günü, Dünya halkları, Birleşmiş Milletler Örgütü üyeleri, silahsızlanma yönündeki somut taleplerini, eylem önerilerini, alınması gereken önlemleri, her gün yaptıkları gibi, bugün de dile getirecekler. Nötron Bombası ve kitlesel kırım silahları protesto edilecek. Yumuşama olgusunun önemi vurgulanacak. Yumuşama düşmanları teşhir edilecek ve askersel yumuşamanın, dünya halkları için taşıdığı önem anlatılacak.

Ülkemizin barış güçleri, her gün olduğu gibi, bugün de halkımızın silahsızlanma yolundaki görüş ve taleplerini dile getiriyorlar. **«Yumuşama, askersel yumuşama ile tamamlanmalıdır!»** diyorlar. **«Nötron bombası ve tüm kitlesel kırım silahları yasaklansın!»** diye haykırıyorlar. **«Üslere el konsun, Amerika defolsun!»** istiyorlar. Savunma bütçelerinin, azaltılmasını, kaynakların gelecek kuşakların yetiştirilmesine, sağlık hizmetlerinin artırılmasını, geniş halk yığınlarının yaşam düzeylerinin yükseltilmesine ayrılmasını talep ediyorlar.

Ama bugün halkımız, silahlanma yolunda yeni bir gelişmeyle karşı karşıya. Son günlerde, bir silah sanayii kurulması teranesidir gidiyor. Nazi eskileri, Federal Alman silah tekelleri temsilcileri, ülkemize sessiz sedasız gelip gidiyor. Leopar tankları, Rolland ve milland füzeleri, denizaltılar, uçaklar ısmarlanıyor. Ve bütün bunların ülkemiz toprakları üzerinde üretilmesinin gündemde olduğu söyleniyor.

Görünen o ki, Dünya Silahsızlanma Günü'nde, hükümet, kapitalizmin bunalımını aşmak için, sanayiinin askerileştirilmesini öngörmekte. İşbirlikçi tekelci sermayeye, uluslararası silah tekelleriyle yapılacak olan işbirliğinden sağlayacakları kârları, hedef olarak göstermekte. Yani, bir kez daha, bir söylediği, bir söylediğini tutmamakta.

Bilindiği gibi Türkiye temsilcileri, Başbakan Bülent Ecevit, Birleşmiş Milletler Silahsızlanma Özel Oturumuna katılmış, hiç de yabana atılmayacak. tersine, sonuna dek desteklenecek önerilerde bulunmuştu. Yumuşamanın önemini vurgulamış, silahsızlanmanın, halkların en acil görevi olarak ortaya çıktığını söylemişti. Türkiye'de bu konuda yeni planlar yapıldığını, yeni bir ulusal güvenlik kavramının geliştirilmesi üzerinde çalışıldığını açıklamıştı.

Dünya Silahsızlanma Günü'nde hükümetin anladığı ulusal güvenlik kavramının, Sanayiinin askerileştirilmesi olduğu ortaya çıkıyor. Hemde Ecevit'in silahsızlanmayı öven konuşması üzerinden 15 gün bile geçmeden.

Dünya Silahsızlanma Günü'nde ortaya çıkanlar bununla da bitmiyor. Sanayiinin askerileştirilmesinin, işçilerin, emekçilerin ve tüm çalışanların yaşam düzeylerinin kötüleşmesi anlamına geldiği biliniyor. Fakat bu, bir başka anlam daha taşımakta.

Bilindiği gibi, kısa bir süre önce, askeri iş yerlerinde çalışanlara karşı uygulanan cezalarda artırmalar yapılmıştı. Özellikle de, sosyal bir sınıf tarafından sömürülenlerin bunu dile getirdiklerinde, daha fazla cezalandırılmaları öngörülmüştü. Yani 141 ve 142 uygulamaları, bu işyerlerinde çalışanlara karşı artırıldı. İşçilerin, emekçilerin haklarını arama, demokratik istemlerini dile getirme ve politik görüşlerini açıklama hakları kısıtlandı.

Sanayiinin askerileştirilmesiyle birlikte, falanca fabrikada vida üreten işçi, askeri iş yerinde çalışıyor sayılacak ve grev hakkı bile güme gidebilecek.

Yani Dünya Silahsızlanma Günü'nde açığa çıkan, ekonominin askerileştirilmesi girişimlerinin, demokrasinin daha da sınırlandırılması anlamına geldiğidir.

Bu arada Federal Alman gazetelerinde çıkan haberler de mide bulandırıyor.

Neymiş?

Federal Almanya, Türkiye topraklarında üs istiyormuş.

Sanayiinin askerileştirilmesi için kim yardım edecekmiş?

Federal Almanya.

Dünya Silahsızlanma Günü'nde ortaya çıkanlar işte bunlar. Bereket, Ülkemiz barış güçleri, **«silahsızlanma yarışına son!» «üslere elkonsun»** diyorlar. Hemde büyük bir kararlılıkla.

kısa haberler

LONDRA

★ İngiltere Başbakanı James Callaghan, bir güven oyuyla birlikte hükümetinin düşürülmesi tehlikesini daha atlatmıştır. Oylama 282'ye karşı 287 oyla İşçi Partisi azınlık hükümeti lehinde sonuçlanmıştır.

PRAG

★ **«Altın Prag» Uluslararası Televizyon Filmleri Festivali, Çekoslovakya başkentinde başlamıştır. Festivalde, 36 ülkeden 100'den fazla televizyon yapıtı festival sonunda dağıtılacak ödüller için yarışmaktadırlar. Festivale, sosyalist ülkelerin yanısıra Batılı ve üçüncü dünya ülkelerinin de katıldıkları bildirilmektedir.**

MEXİCO

★ 36 ülkenin temsilcilerinin katıldığı Dünya Besin Konseyi Konferansı, nükleer silahlara sahip büyük devletlere silahlanma yarışının yerini bir kalkınma yarışına bırakmaları çağrısıyla dün sona ermiştir.

PARİS

★ **Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü üyesi (OECD) 24 ülkenin bakanları, Paris'teki toplantıları sonunda bir ortak bildiri imzalamışlardır. Bildiride, belirtildiğine göre bakanlar, dünya ekonomisinin hızlandırılması için «genel bir somut eylem» programı hazırlanmasını oybirliğiyle kabul etmişlerdir. Program, önümüzdeki aylarda hazırlanacaksa da, bakanlar bu konuda kesin bir tarih belirlememişlerdir.**

AMMAN

★ Ürdün Kralı Hüseyin, Amman'da Elizabeth Nur Halabi ile sade bir törenle evlenmiştir. Kral Hüseyin daha önce üç kez evlenmişti.

PANAMA

★ **Panama Kanalı Antlaşmalarının onay belgeleri alışverişi için dün Panama'ya gelmesi beklenen Başkan Carter'ın ziyareti dolayısıyla önceki gün Panamalı öğrenciler arasında şiddetli çatışmalar olmuştur. Olaylarda 2 öğrenci ölmüş, 15 öğrenci yaralanmıştır. Üniversitenin de kapatıldığı bildirilmektedir.**

Kazadan raslantı sonucu kurtulabilen 5 kişiden biri olan İlhan Akçay'ın eşi Fatma Akçay'da ölenler arasındaydı. Genç kadının cesedi çıkarılırken olayı seyredenler dehşete kapıldılar.

★ ÜÇÜ OTOBÜSÜN İÇİNDE BULUNAN 7 CESETLERİN KİMLİKLERİ TESPİT EDİLDİ

★ 30 KİŞİNİN ÖLDÜĞÜ TAHMİN EDİLEN KAZADA KURTARMA ÇALIŞMALARINA DENİZ KUVVETLERİNE BAĞLI BALIK ADAMLAR DA KATILDI

★ KURTARMA ÇALIŞMALARI ŞİDDETLİ AKINTI NEDENİYLE ZORLAŞIYOR

★ ÇIKARILAMAYAN CESETLERİN AKINTI NEDENİYLE OLAY YERİNDEN UZAKLAŞMIŞ OLDUĞU TAHMİN EDİLİYOR

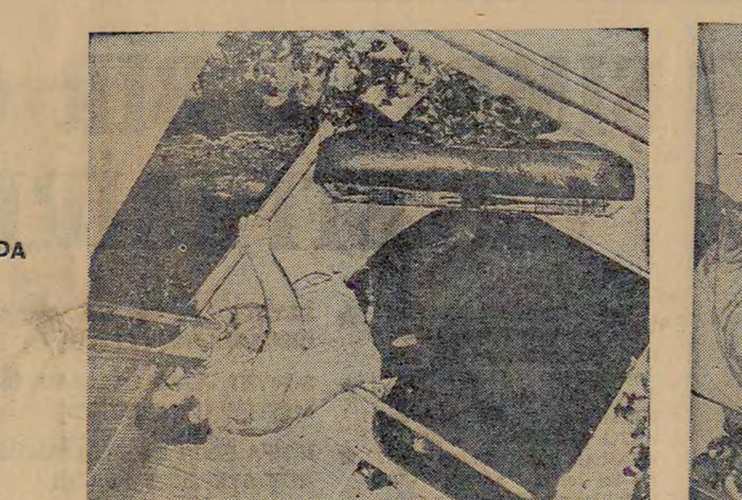

Denize uçan İETT taşıtının biletçisi Aptullah Kurt'un cesedi otobüs'ün içinden zorlukla çıkarılabildi. Aptullah Kurt'un kazadan sonra kurtulmaya çabaladığı, ancak suyun derinliklerindeki büyük basınç nedeniyle otobüsün bir köşesinde canverdiği belirlendi.

Aşırı hız herzaman olduğu gibi kaza ile sonuçlandı. 30 kişinin ölümü ile sonuçlanan bu kazada ölenlerden ancak 7'si bulunabildi. Diğerlerinin akıntıya kapılarak sürüklendikleri sanılıyor.

Boğaz'daki feci kazada ölenlerin ancak 7'sinin cesedi çıkarılabildi

İSTANBUL (İSTA)

Taksim-Sarıyer seferini yaparken aşırı hız nedeniyle Tarabya virajını alamayarak denize uçan İETT otobüsünde ölenlerden ancak 7'sinin cesedi çıkarılabilmiştir. İstinye Devlet Hastanesine kaldırılan cesetlerin kimlikleri tespit edilmiştir. 30 kişinin öldüğü tahmin edilen kazada kurtarma çalışmalarına Deniz Kuvvetlerine bağlı balıkadamlar da katılmıştır. Öteyandan kurtarma çalışmalarını sürdüren emniyet yetkilileri bulunamayan cesetlerin Boğaz'daki hızlı akıntı yüzünden başka taraflara sürüklenmiş olabileceğini bildirmişlerdir.

Taksim-Sarıyer seferini yapan Halil Kuru yönetimindeki 34 NF 646 plakalı 40 hat numaralı İETT otobüsü dün gece saat 21.50'de Tarabya'daki Fransız Konsolosluğu önünde virajı alamayarak denize uçmuştur. 5 kişinin kurtulabildiği kazadan sonra kurtarma çalışmalarına başlayan deniz polis ekipleri ve itfaiye ekipleri saat 00.30 sıralarında otobüsün yerini tespit etmişler, ancak otobüsü çekecek vinç bulunmadığı için yardım istemişlerdir. Denizyollarına bağlı vinç ve Deniz Kuvvetlerine bağlı balıkadamların gelmesinden sonra çalışmalara sabaha karşı başlanmıştır.

Denizcilik Bankası İstinye Tersanesi'ne ait kurtarma ekiplerinin yaptığı çalışmalara saat 03.00'de yine aynı kuruluşun «Pehlivan» adlı vinci de katılmıştır. Ancak denizin iki taraflı akıntısı nedeni ile dalgıçların çalışmaları zorlaşmıştır. Vinç otobüse bağlanmasına rağmen, otobüsün ters düşmesi nedeni ile kuvvetli bağlantılar sağlanamamıştır. Bu arada otobüsün bulunduğu yerde denizin derinliğinin fazla oluşu kurtarma işlemlerini zorlaştırmıştır.

Bu arada kurtarma çalışmalarına yardım için gelmesi beklenen diğer bir vinç ise, Galata Köprüsünün zincirinin kırıklığı nedeni ile açılamaması üzerine olay yerine gelememiştir.

Bağlama işlemleri tamamlanan otobüs, Deniz Kuvvetlerine bağlı dalgıçların da yaptığı son denetimden sonra ancak saat 04.55'de denizden çıkarılabilmiştir.

Denizden çıkarılan otobüsün içinde sadece 3 ceset bulunabilmiştir. İlgililer diğer cesetlerin kurtarma çalışmaları sırasında ve dipteki akıntı nedeni ile otobüsün kırık camlarından ve açık olan arka kapısından akıntıya sürüklenerek kaybolduklarını kaydetmişlerdir.

Ekipler otobüsün denizden çıkarılmasından sonra da denizde yaptıkları aramalarda 4 ceset daha bulmuşlardır.

CESETLERİN KİMLİKLERİ

Cesetler denizden çıkarılırken gece evlerine dönmeyenlerin yakınlarının heyecanla izlediği kurtarma çalışmaları sırasında bazı yurttaşların ölenleri tanıyarak sinir krizleri geçirdikleri görülmüştür. Hastanede yapılan kimlik tespiti sırasında ölenlerin otobüs şoförü **Halil Kuru**, biletçi **Abdullah Kurt**, öğrenci **Yılmaz Baykara, Recep Kethüda, Mehmet Toraman, Dursun Kuldan** ile **Fatma Akçay** adlı bir bayan oldukları öğrenilmiştir.

Yetkililer, diğer cesetlerin akıntının fazla olması yüzünden uzaklara sürüklenmiş olabileceğini belirtmişler ve arama çalışmalarına devam edildiğini söylemişlerdir.

Aşırı hızın ve sorumsuzluğun bir kurbanı daha.

ÖZEL DERSHANE VE DERS ÜCRETLERİNE YÜZDE 30 ZAM YAPILDI

☆ TAMAMLAMAYA KALAN ÇOCUKLARINA ÖZEL DERS ALDIRMAK İSTEYEN AİLELER GEÇEN YILA ORANLA % 30 DAHA FAZLA ÜCRET ÖDEYECEKLER

İSTANBUL (İSTA)

1977-78 öğretim yılı sonunda ortaöğretim kurumlarında çeşitli derslerden başarısız olan öğrencilere özel ders aldırmak veya özel dershaneye göndermek isteyen veliler ve bir üst öğretim kurumuna hazırlanmak isteyenler 1978-79 döneminde geçen yıla oranla yüzde otuz daha fazla ücret ödemek zorundadırlar.

İstanbul'da faaliyetlerini sürdüren tüm özel dershaneler ve özel ders veren öğretmenlerin saat ücretlerine bu yıl geçen yıla oranla yüzde otuz civarında zam yapılmıştır. Özel dershane ve özel öğretmenlerin 1978-1979 dönemindeki ders saati ücretleri İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğünce şu şekilde belirlenmiştir:

Kapsadığı Alan	Özel Dershanelerde Taban (TL)	Özel Dershanelerde Tavan (TL)	Özel Derslerde Taban (TL)	Özel Derslerde Tavan (TL)
İlkokul öğrencileri	10	13	70	70
Ortaokul öğrencileri	12	15	90	100
Lise öğrencileri	13	16	110	120
Üniversite hazırlık kursları	15	20	110	120

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Rektörlüğünden

1 — Üniversitemiz VIII No.'lu Yurt Binası İkmal İnşaatı Müteahhidi nam ve hesabına birim fiat esası üzerinden kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur.

2 — İnşaatın keşif tutarı 1978 yılı Bayındırlık Bakanlığı rayiç ve Birim Fiatları ile, 12.832 847,47 TL. olup 7/13221 sayılı Kararnameye göre değişken birim fiat esasları uygulanacaktır.

3 — Eksiltme, 23.6.1978 Cuma günü saat 15.00'de Ankara'da Üniversitemiz içinde Satınalma Komisyonunda yapılacaktır.

4 — Eksiltme dosyası Üniversitemiz Satınalma Müdürlüğünde mesai saatleri içinde görülebilir.

5 — Eksiltmeye girebilmek için istekliler;

a) 1978 yılına ait Ticaret Odası Belgesini,

b) Bu işe ait iştirak belgesini,

c) Usulü dairesinde 513.315.— TL. lık geçici teminatını.

Teklif mektupları ile birlikte kapalı zarflarına koyacaklardır

6 — Bu işe ait İştirak Belgesi alma şekli:

İsteklilerin en geç 20.6.1978 Salı günü mesai saati sonuna kadar bir dilekçe ile Üniversitemize müracaat etmeleri (müracaatta umûmi evrak kayıt tarihi müteberdir. Telgrafla müracaat kabul olunmaz.) ve dilekçelerine Bayındırlık Bakanlığından alınmış keşif bedeli kadar (B) grubundan Müteahhitlik Karnesi aslını veya Noter suretini, plân ve Teçhizat Beyannamesini, teknik personel beyannamesini, taahhüt beyannamesini, Banka referans mektubunu, mali durum bildirimini ve şimdiye kadar yapmış oldukları işlerin Belgelerini eklemeleri lâzımdır.

7 — İsteklilerin eksiltme Şartnamesinde verilen izahat dairesinde hazırlıyacakları teklif mektuplarını eksiltme günü eksiltme saatinden bir saat evveline kadar makbuz mukabilinde Üniversitemiz Satınalma Komisyonu Başkanlığına vermeleri veya bu saatte Komisyon Başkanlığında bulunacak şekilde İadeli - Taahhütlü olarak postalamaları lâzımdır. Postada vaki gecikmeler ve telgrafla müracaatlar kabul edilmez.

8 — Üniversitemiz Belge verip vermemekte, İhaleyi yapıp yapmamakta veya dilediğine yapmakta serbesttir.

(Basın: 17199 - 604)

bir ekmek bir Politika (ikisinden de vazgeçilmez)

Yasaların dilinin özleştirilmesi için uzmanlar grubu kuruldu

ANKARA (A.A.)

Yürürlükteki ve çıkacak yasalara işlerlik getirmek ve yasaların «en iyi» biçimde, herkesin anlayabileceği dille sadeleştirilmesinin sağlanması amacıyla, Cumhuriyet Senatosu Başkanlığınca bir «uzmanlar grubu» oluşturulmuştur. Uzmanlar, bazıları Osmanlı İmparatorluğu döneminden kalma yasaların dilini de özleştireceklerdir.

Cumhuriyet Senatosu Başkanı Sırrı Atalay, «uzmanlar grubu»nun yapacağı çalışmalar konusunda A.A. muhabirine bilgi vermiş, şimdilik beş kişiden oluşan gruba, Dışişleri ve Maliye Bakanlıklarıyla, Devlet Planlama Teşkilatı, Danıştay ve Türk Dil Kurumundan üyeler alındığını söylemiştir.

Tariş bu yıl 128.5 milyon liralık yatırım yapacak

İZMİR, (ANKA)

TARİŞ Genel Müdürü **Erdinç Gönenç**, TARİŞ'in bu yıl depolama, Kantar Çırçır Fabrikası, zeytinyağı rafinerisi ve diğer bazı tevsii inşaatlar için toplam 128 milyon 610 bin liralık yatırım yapacağını açıklamıştır.

Gönenç, dün yaptığı açıklamada yeni ürün sezonunda ortaya çıkabilecek bazı sıkıntıların önlenebilmesi amacıyla yapımı öngörülen inşaatlarla ilgili 93 milyon 790 bin liralık ihalenin gerçekleştirildiğini, 34 milyon 820 bin liralık inşaat ihalesinin ise önümüzdeki ay içinde yapılacağını söylemiştir.

Bu inşaatların yıl sonuna kadar tamamlanmasının öngörüldüğünü belirten Gönenç, 61 milyon 900 bin liraya malolacak Menemen pamuk [illegible] larının ve müştemilatının [illegible] ile depolama [illegible] önemli [illegible] ortadan kalkacağını ifade etmiştir.

İstanbul Barosu: İrade beyanı uygulaması yasaldır

İSTANBUL, (İSTA)

İstanbul Barosu Yönetim Kurulunun İrade Beyanı uygulaması üzerine yaptığı yazılı açıklamada, «İrade Beyanı» uygulamasının yasal olduğu belirtilerek «Danıştay kararından sonra Çalışma Bakanlığının İrade Beyanı üzerine yayınladığı genelgenin yasal olup olmadığı tartışılamaz» denilmiştir.

Baro Yönetim Kurulu açıklamasında 275 Sayılı Yasanın yetkili sendikanın belirlenmesi işleminde yeterli önlemler getiremediği vurgulanarak, «İrade Beyanı» yoluyla «durum saptaması»nın zorunlu bir işlem olduğu belirti..ş ve şu görüşlere yer verilmiştir:

«Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin konuya ilişkin kararı hukuka ve yasaya ters düşmüştür. Çünkü durum tespiti bir ispat aracıdır. Hiçbir mahkeme, eğer yasa belirli bir ispat yöntemi öngörme mişse, ispat araçlarına sınır getiremez. Nitekim Anayasamızın 31. maddesi hak arama özgürlüğü için «meşru bütün vasıta ve yollardan» yararlanılabileceğini kabul etmiştir. O halde, İrade Beyanını yasal bulmamak Anayasayla çelişecektir. Kaldı ki genelge doğrultusunda Danıştay'ın verdiği karar açıktır. Artık bu yöntemin yasal olup olmadığı yolunda yapılagelen tartışmalar kapanmalıdır. Yani çoğunluğu temsil eden sendikanın belirlenmesinde kuşku doğduğu zaman, bu ispat yöntemi kullanılmalı, işçinin bizzat kendisine başvurulmalıdır. Yargıcın görevi gerçeği bulmaktır. Böyle bir durumda gerçeğe varmanın tek yolu da, işçiye sormaktır. İstanbul Barosu, Çalışma Bakanlığınca yayınlanan 6 sayılı genel geyi bu nedenle kaçınılmaz bir ihtiyaç saymaktadır.»

İstanbul Barosu Yönetim Kurulunca yetkili sendikanın belirlenmesi için yasal düzenlemeler yapılmasının zorunlu görüldüğü açıklanmış, referandum yönteminin kısa sürede yasalaşması gerektiği vurgulanmıştır.

Doğumunun 96. yıldönümünde büyük devrimcinin anısına armağan.

KAPİTALİZMİN YENİ GELİŞMELERİ VE ÇELİŞKİLERİ

192 Sayfa 30 TL

N. İnozemtsev

KONUK YAYINLARI POSTA KUTUSU: 749 İSTANBUL

TEMEL DAĞITIM HİMAYE-İ ETFAL SOK ORHANBEY İŞHANI NO 6 KAT 1 DA.1 CAĞALOĞLU İST

Trabzon'da memurların sendikalasması sorunu üzerine panel yapıldı

★ TÖB-DER Trabzon Şubesinin öncülüğünde yapılan toplantıya birçok demokratik kuruluş ve DİSK'e bağlı sendikalar katıldı

TRABZON, (İSTA)

Trabzon'da 25 demokratik kuruluş ve sendika, sendikalaşma paneli düzenlemiştir. TÖB-DER Trabzon Şubesinin öncülüğünde düzenlenen panele DİSK'e bağlı Genel-İş, Tek Ges-İş, Sosyal-İş Sendikaları ile TÜM-DER, TÜS-DER Trabzon Şubeleri ve TÖB-DER Trabzon İlçe Şubeleri katılmışlardır.

Toplantıda tüm memurlara grevli - toplusözleşmeli sendika hakkı istenmiş, bu hakkın alınması için başta işçi sınıfı olmak üzere tüm ulusal demokratik güçlerle ortak savaşım verilmesi gerektiğine işaret edilmiştir.

Toplantıyı yöneten divan, grev gömlekleri giymiş ve TÖB-DER, TÜS-DER ve TÜM-DER'li kamu emekçilerinin bu davranışı coşkuyla karşılanmıştır.

Toplantının açış konuşmasını yapan TÖB-DER Trabzon Şube Başkanı **Bekir Cebeci**, **«Pahalılığa, faşist terör ve saldırılara karşı etkin savaşım verebilmek için bize sendika gerek. Bu hakkımızın alınması için tüm çalışanlarla birlikte dayanışma içinde olunacaktır»** demiştir.

DİSK'e bağlı Genel-İş Şube Başkanı **Hasan Gürsoy'un**, DİSK'in 6. Genel Kurulunda memurların sendikalaşma savaşımını karar olarak aldığını hatırlatan konuşmasından sonra diğer demokratik kuruluş temsilcileri konuşmuştur. Toplantıdan sonra memurların sendikalaşmasıyla ilgili olarak bir de imza kampanyası açılmıştır.

POLİS örgütlenmesi ve POL-DER

HAZIRLAYAN: İSTA Haber Ajans

— 5 —

☆ GENELLİKLE ORTAOKUL MEZUNU OLAN POLİS ADAYLARININ EĞİTİMİNİN, TÜRKİYE'NİN EĞİTİM DÜZEYİ GÖZÖNÜNE ALINDIĞINDA YETERSİZLİĞİ ORTADADIR. BUNA KARŞIN POLİS OKULLARINDA 45 GÜNLE ALTI AY ARASINDA DEĞİŞEN EĞİTİMLE SAĞLANACAK BAŞARI DA ÇOK SINIRLIDIR.

★ MC DONEMİNDE POLİS ÖRGÜTÜNE YONETİCİ YETİŞTİREN POLİS KOLEJİNDE GÜNLÜK GAZETELERİN DAHİ OKUNMASI YASAKLANMIŞTIR. AYRICA GENE MC DÖNEMİNDE MHP PROPAGANDASI YAPILMIŞTIR.

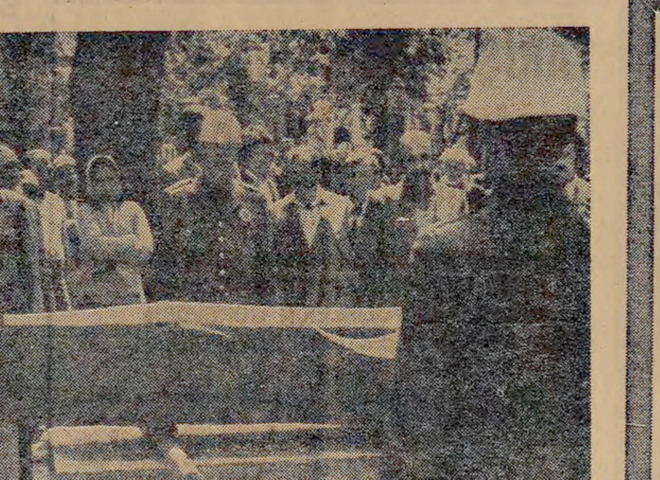

Görev başında ölen polisin, arkada bıraktığı ailesinin yeterli ekonomik güvenceye kavuşturulması gerekir.

Maddi sorunlar, disiplin sorunları eğitim yetersizliği polisin boğuştuğu sorunların başında geliyor

İŞKENCE İDDİALARI

Şöyle ki, yakalanan suçlular, kendilerine POL-DER'li polislerce işkence edildiğini iddia ederek çirkince iftiralarda bulunmakta, bu iftiracıların yandaşları bağımsız yargı organlarına da saldırarak adaletin tecellisine engel olmaya çalışmaktadırlar. Ne zaman bir saldırgan yakalansa, ne zaman faşist bir cinayet şebekesi suç delilleriyle ele geçse hemen işkence iddiaları ortaya atılmakta ve onların koruyucu güç..ı POL-DER'i karşılarına alarak yıpratma ve karalama kampanyası açmaktadırlar. Çünkü, öteden beri alışı.. şiar, suçları saklansın, suçluları korunsun, yargılanmasın. Asıl amaçları işkence dedikodusunu çıkartarak soruşturmayı üstlenen görevlileri zan altında bırakmaktır.

Biz insanlık suçu olan işkenceye biz POL-DER olarak temelden karşıyız. Hiç bir POL-DER üyesi hiç kimseye suçu ne olursa olsun, hangi düşünceden olursa olsun bu çirkin ve insanlık dışı davranışta bulunmaz. Ne zaman bir kitle katliamı düzenleniyorsa arkasından bir işkence dedikodusu başlatılıp, kamuoyunun dikkatleri başka yöne çekilmek isteniyor. Kiralık kalemler ne zaman POL-DER aleyhinde yazı yazsalar ertesi gün ya üyelerimize saldırı düzenleniyor ya da bir derneğimizin binası bombalanıyor.

(.........)

Bütün bu baskı, yıldırma girişimlerine karşın şimdiye kadar sürdürdüğümüz mücadelemizi daha da kararlı bir şekilde sürdüreceğiz. Çünkü, gücümüzü anayasal haklardan kanunlardan, Atatürk devrim ve ilkelerinden, emekçi halkımızdan ve yiğit yurtsever POL-DER üyelerinden almaktayız.

Bizimle uğraşanlar işkence yapıp adam öldürenler rüşvetten yargılananlar cinayet şebekeleriyle ortak çalışanlarla, vurguncuyla, tefeciyle, devleti milyonlarla dolandıranlarla uğraşsınlar. Emniyet örgütü içindeki sicilli katilleri temizlesinler. Saldırganların koruyuculuğunu yapan ve POL-DER aleyhine kampanya açan basının kendilerini nereye sürükleyeceklerine dikkat etsinler.

Bu çirkin kampanya ve anti-demokratik uygulamalar karşısında gerekirse tüzüğümüzde varolan bütün yasal haklarımızı kullanarak, Ana yasada var olan demokratik hakların kullanılmasından doğan hertürlü sorumluluğu göze alarak demokratik kitle örgütleriyle iş birliği yaparak yasal haklarımızı sonuna dek kullanacağız.

Peki şimşekleri böylesine üzerine çeken, bugünlerde bir yaşama savaşımı içine giren POL-DER'in temsil ettiği kitlenin, yani polislerimizin sorunları, dertleri, talepleri nedir? Herşeyden önce, temsil ettiği meslek kitlesinin hak ve çıkarlarını korumak üzere kurulmuş olan POL-DER'in, yetkilileri bu sorunları aktarırken epeyce dertli görünüyorlar. «Polis kitlesi, inanın ki, emekçilerin en fazla ezilen, gadre uğrayan, üstelik de hakkında kötü düşünceler beslenen kesimidir» diyorlar.

POL-DER İstanbul Şube Başkanı Kâzım Bilir'e sorular yöneltiyoruz...

— Bildiğimiz kadarıyla, polisin sorunları, dertleri pek çok. Bu sorunların çoğu da kamuoyuna yabancı. Sorunlarınızdan sözeder misiniz biraz, diye soruyoruz.

— «Polis örgütünün acil olarak çözümlenmesi gereken özlük haklarıyla ilgili sorunlarını şöyle sıralayabiliriz» diyor Bilir:

1 — Nakti Tazminat Kanununun değiştirilerek, görev başında şehit olan polisin ailesine maddi güvence sağlanması;

2 — Kadro tıkanıklıklarının giderilerek kadrosuzluktan devamlı yan kademe alanların durumunun düzeltilmesi;

3 — Disiplin kurullarının çağımız gereklerine göre düzeltilerek, adli karar sonucu ceza verme yönüne gidilmesi;

4 — Verilecek yanödemelerin maaş olarak verilmesi ve emekliliğe sayılması;

5 — 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununun çağımızın şartlarına göre değiştirilmesi adli polisin kurulması;

6 — Günlük çalışma süresinin 12 saatten 8 saate indirilmesi, hafta tatilinin iki güne çıkarılması;

7 — Polisin sağlık sorununun çözümü için tam kadrolu polis hastaneleri kurulması;

8 — Tayinlerde yollukların günün koşullarına göre ödenmesi;

— «Gerçekten de bu sorunlara çok yabancıyız. Bize en iyisi siz teker teker bu sorunları açsanıza» diye üsteliyoruz.

Bilir ricamızı kabul ediyor.

— Önce Nakti Tazminat Kanunundan başlayalım.

Görevi gereği sık sık ölümle yüzyüze gelen polisin ailesi ekonomik güvenceden yoksundur. Nakti Tazminat Kanununa göre görevi başında şehit olan bir polisin ailesine 14 maaş gibi cüzi bir tazminat ödenmekte ve ailesi yoksulluğa, sefalete itilmektedir.

Ailesinin ve kendisinin yaşamını sürdürebilmek için çalışan ve görev başında şehit olan polisin arkada bıraktığı ailesinin ekonomik güvenceye kavuşması için Nakti Tazminat Kanununun günün koşullarına göre değiştirilmesi ve ödenen tazminatın yükseltilmesi gerekir.

KADRO SORUNU

Kadro durumuna gelince; bir memurun, üç senelik hizmet sonunda bir üst dereceye terfi etmesi gerekirken, kadrosuzluktan devamlı yan kademe almakta ve 6-7 senelik hizmet süresince bir üst dereceye terfi edememektedir. Bu tıkanıklığın giderilmesi ve bundan doğan haksızlıkların kaldırılarak eşitliğin sağlanması gerekir.

— Disiplin kurulları dediniz bize biraz bilgi verir misiniz?

— Bugün polis görevlilerinin idari soruşturmalarını yapan ve soruşturma sonucu bu görevlileri disiplin cezalarına çarptıran Disiplin Kurulları, polisliğe yabancı ve polis örgütünün iç yapısını bilmeyen kişilerden oluşmaktadır.

Vali veya valinin tayin ettiği bir vali muavininin başkanlığında, Hukuk İşleri Müdürü, Defterdar, Milli Eğitim Müdürü, Ziraat Müdürü ve Sağlık ve Sosyal Yardım Müdüründen oluşan Disiplin Kurullarının bu görevlerine son verilmeli ve polisin görevi güven içinde yapabilmesi için, yargılanması da bağımsız mahkemelerce yürütülmelidir.

— 3201 Sayılı Emniyet Teşkilat Kanununun değiştirilmesini istediniz? Neden acaba?

— Belli başlı üç kanundan söz edebiliriz burada. Emniyet Teşkilatı Kanunu, ki 1937'de kabul edilmiştir; Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu bu da 1934'de kabul edilmiştir; bir de Mahalle Bekçileri Kanunu.

YARIN: POL-DER'İN KAPATILMASI YANLIŞ HESABI

Çizgilerle Manifesto
karl marks - friedrich engels

ÇİZGİ: RO MARCENARO

-37-

Burjuvazinin iktidarı, zenginliğin birkaç kişide toplanmasına dayanır. Ücretli emek ise, işçiler arasındaki rekabete. Büyük sanayinin gelişmesiyle birlikte, burjuvazi, artık işçiler arasındaki rekabeti kışkırtamıyordu. İşçilerin devrimci beraberliği yükseliyor, burjuvazi, kendi mezarını kazıyordu.

(Devam edecek)

tırmık — AYDIN ENGİN — Paran kadar oku

Müşterileri yoksullardan oluşan tektekçi meyhanelerinde sık sık kullanılan bir uyarı vardır:

— **Hooop hemşerim... Paran kadar iç...** derler.

Eh, yoksul akşamcı da parası kadar içer.

Gücün «para» ile ölçüldüğü bir toplumda bu tür uyarılar doğal.

— **Paran kadar konuş!..**

— **Hükmün paran kadar geçer...**

— **Paran kadar ye!..**

Bunları kavramak kolay. Ama Üniversitelerarası Seçme Sınavı'nın koruyucu perdesi altından, aynı kepazeliğin yükseköğrenim için de geçerli olduğunu, herkes, hemen bulup çıkaramıyor. Oysa perdeyi biraz aralayın, göreceksiniz. Türkiye'de yükseköğrenim düzeni (aslında tüm öğrenim düzeni) bu parola üstüne kurulu:

— **Paran kadar oku!..**

Sınıfsal farklılaşmanın, «egemen» sınıflar ve «ezilen» sınıflar kavramlarının bu kadar ayan beyan olduğu toplumsal olgu az bulunsa gerek.

Türkiye toplumunun çözümlenişinde (analizinde) sınıf pusulasından başka araç ve gereçlere başvuranların kafasına hiç olmazsa yılda bir kez «dankkkk» eden bir gerçek bu.

Kürt halkı üzerindeki ulusal baskıların haklı fakat bilimsiz öfkesinden yola çıkan nice gencin, giderek Türkiye'de olup bitenleri «Doğu - Batı» ikilemi içine hapsettiklerine tanık oluyoruz.

Köyden, kasabadan gelen nice yetenekli ama yoksul gencin haklı öfkelerini bilimle donatamadıkları zaman «kent insanı»nı kendine düşman ilan eden abuk sabuk düşüncelere, yargılara tutsak olduğuna tanığız.

Ancak Üniversitelerarası Seçme Sınavları gelip çatınca, bilimle donanmışı da, donanmamışı da hastalığın, bozukluğun, kangrenin Doğu'da, Batı'da, kent'te kasaba'da değil, **emperyalist kapitalist sistemin** doğal ve kaçınılmaz sonuçlarında yattığını görüyor.

Doğu'da ulusal baskıya maruz kalan «halk»la aynı «ırksal» kökenden gelen nice toprak ağasının, şıh'ın şeyh'in, seyyid'in, oğullarını, kızlarını, hem de ilk öğrenim basamaklarından itibaren, çoğu yabancı dilde eğitim yapan kolejlere, özel okullara, seçkinlere mahsus okullara yolladıklarını bilmek için uzun boylu araştırmaya gerek yok.

Aynı şekilde İstanbul'da, kentin tam da göbeğinde oturan bir işçinin, bir memurun, küçük esnaf ya da zenaatkâr'ın çocukları devlet ilkokullarının, liselerinin derme çatma olanakları (daha doğrusu: **olanaksızlıkları**) içinde öğrenim görme kavgasına giriyorlar.

Toplumun eğitim - öğretim örgütlenmesindeki yapısal bozukluklarla, öğrenimin hedefi yüksekokul diploması edinmek haline gelince de bu amansız yarışın galipleri daha ilkokul sıralarından belirleniyor. Mağlupları da tabii...

İlkokullardan itibaren en elverişli koşullarda öğrenim gören, yetmezse özel öğretmenlerle takviye edilen, orta ve lise sıralarında artık anadili gibi konuştuğu yabancı dile ek olarak ikinci bir yabancı dille daha donatılmış, evinde, arkadaş çevresinde çağın en ileri araç gereçleriyle tanışmış (TV, otomobil, çamaşır makinesi, buzdolabı, teyp, elektronik hesap makinesi, vb), belki ana babasıyla bir iki kez yurtdışına kadar da uzanmış, test usulü sınavın türlü hilesini hurdasını öğrenmiş, hile hurda yoksa bu sınav yöntemine yatkınlaşmış burjuva veletleri bir yanda...

Bir yanda da cebir dersine Belediye Fen İşleri Müdürü'nün, biyolojiye Hükümet Tabibi'nin, Türkçe'ye kaymakam beyin karısının, tarih, coğrafyaya, ilkokul öğretmenliğinden arta kalan zamanlarında gelen bir öğretmenin yönetiminde hazırlanan, okul müdürlüğünü kimi zaman erkek öğrencilerin saçlarını üç numara ile tıraş ettirmek, kız öğrencilerin etek boylarının dizin kaç parmak altında olması gerektiğini saptamak biçiminde kavramış sözde eğitimcilerin çağdışı disiplininde okuldan soğumuş, ilerici öğretmenlerinin çaresizliğini görüp daha da kahrolmuş «ezilen» sınıfların çocukları...

Sonra da 374 bin kişinin yarıştığı (!) Üniversitelerarası Seçme Sınavları.

Ne yarışı acaba?

Birinin altına 78 model spor mersedes otomobili çekmişsiniz; ötekinin altına da lastiği patlak bir bisiklet sürmüşsünüz. Sonra da:

— **Hadi yarışın!** demişsiniz.

Şunun adına kestirmeden gidip:

— Paran kadar oku... deseniz de siz yalancılıktan, yüzbinlerce yoksul çocuk da boşyere umutlanmaktan kurtulsalar ya...

O zaman seçme sınavı gibi saçma'lara da gerek kalmazdı. Üniversiteye girmek isteyen öğrencilerden ailelerinin servet beyanı istenir, haksızlığa yol açmamak için «sosyal statü»lerinin ayrıntılı tanımlanması da ek olarak elde edilir ve mükemmel bir seçme yapılır...

Nasıl mı?

En üstten aşağıya doğru saymaya başlarsınız. O yıl yükseköğrenime kaç kişi alınacak? 70 bin mi? Tamam işte en üstten yetmiş bin kişiyi işaretleyin olsun bitsin bu iş. Yani:

— Paran kadar oku!

1972 yazı ve Naziler

TÜRK NAZİLERİ 1965-1973 (3.bölüm)

ENDER KAMİL BOYACI

- 37 -

Türkeş, 21 Ekim 1972 günü Almanya'daki Türk Nazilerini yerinde denetlemek ve onlara talimat vermek üzere uçakla Almanya'ya gitmişti. Türkeş, uçağı kalkarken, «işçilerimize karşı komünist ve misyonerlerin büyük bir propagandaya giriştikleri haberleri gelmektedir. Bunları yerinde inceleyip işçilerimizin isteklerini parlamentoya iletmek amacıyla gidiyoruz» demiştir. O tarihten bu yana Türkeş, «işçilerimizin isteklerini» parlamentoya getirmemiştir. Demek ki, Almanya'da yuvalanan, Hitler'ciliğin ve Nazizm'in anavatanında yuvalanabilen Türk Nazilerine çeki-düzen vermek, onları anayurt Türkiye'deki işlere hazır etmek için gitmiş olacak Başbuğ (!) Türkeş...

1972 YAZI VE NAZİLER

Nedense 1972 yazında MHP'liler, garip bir tedirginlik içindedir. «Tertiplere dikkat» başlıklı yazılar dergilerinde boy göstermektedir. TÜRKÇÜLER DERNEĞİ adlı ve eski Nazilerin toplandığı dernekten ihraçlar olmuştu ve Naziler bu ihraçları MHP'yi yıkma teşebbüsleri olarak görmektedirler.

Her hareket, çıkış istikametine tabi olarak gelişir, onu saptırmak isteyenler hareketin altında ezilmeye mahkûmdur» diye fetvalar veren Dündar Taşer de 13 Haziran 1972 günü bir ekmek kamyonunun altında ezilince, Türkeş, adamakıllı yalnız kalmıştır. 1960 darbesini birlikte hazırladığı arkadaşlarından 12 yıl sonra hiç kimse yanında değildir... O sıralarda Nazi dergilerinde «Faşizm suçlaması» diye dizi dizi savunmalar çıkmakta, Türkeş, «Aşırı sol dururken, aşırı sağ da var deyip sağla mücadeleye girişmek komünizmi davet eder, milletin dikkatini ikiye böler» gibi kamuflajlara sığınmaktadır.

Ne oluyordu ki? Nazilere karşı olan bir kadro mu gelmişti yönetimin başına? Hayır! Kendilerini hiç de güvenlik içinde duymayan Naziler ikide bir, «Milletin milliyetçi bir anayasaya (Türkçesi Nazi anayasasına) ihtiyacı vardır demişlerse de bunları dinleyen olmamıştır. Avrupa Konseyinde Türkiye aleyhine soruşturma açılması, bizim tatlı-su silâhlı faşizm yanlılarını biraz olsun geri çekilmek, yaptıkları eziyet ve zulmü örtbas etmek zorunda bırakmıştır herhalde.

1972 yazında faşistler yerel örgütlenmeye devam etmişler, Türk Ülkücüler Teşkilâtı 200 kadar şube açmayı başarmıştır. Ülkücü Öğretmenler Derneği şubeleri de hızla açılmaya devam etmektedir.

Bazan, bunlarla uğraşmaya kalkan mahalli yöneticiler olmaktadır. O zaman dehşetli bir yaygara kopmakta, «Milliyetçiliğe darbe indiriliyor» sadaları ile görevini yapmaya çalışan kişinin canına okunmaktadır. Mümtaz Soysal davasının bilirkişi heyetinin yazdığı raporu Naziler «Anayasa dersinde komünizm nasıl öğretiliyordu?» başlıkları ile yayınlanmışlar, bilirkişi heyetinin silâhı faşistlerin kuklası olan uydurma etiketli kişilerden oluştuğu böylece daha iyi ortaya çıkmış ve bu uydurma heyetin yazdığı rapor, Soysal'ın mahkûmiyetini sağlayamamıştır.

Naziler, azgın bir kin içinde, devrimci ve solcu eğilimli kişilerin tutuklanması karşısında bayram etmekte, dergi ve gazetelerinde mahkumiyet ve tutuklama haberlerini, düşmana karşı bir zafer kazanma edası ile vermektedir. Görülüyor ki, Sıkıyönetim makamları Nazilerin azgın kinine hizmet etmiştir.

NAZİ ZİHNİYETİNİN 1971 REJİMİ İÇİNDE PLANLADIĞI İŞLER

MHP'li kadrolar **1971** rejimi içinde bazı «ciddi» işler planlamışlardır. Bunları şöyle saymak mümkündür:

1 — 27 Mayıs Devriminin getirdiği 9 Temmuz 1961 Anayasasının ortadan kaldırılması...

2 — 12 MART MUHTIRASI'nı Tağmaç'a gözyaşları döktürterek imzalatan, Radikal Subaylar grubunun ve bunları tutanların adamakıllı ezilmesi.

3 — Devletin kritik örgüt ve makamlarına Nazi zihniyetiyle malûl kişilerin atanması; Tüm devleti militarist esaslara göre düzenlemek; Devlet Plânlama Örgütünden, Milli Eğitime kadar her yerde faşizan, çağdışı, gerici, halk düşmanı zihniyeti hâkim kılmak.

4 — Sol'un üzerine DEMİR ÖKÇE ile basarak ezmek; halkın gözünde solcuları adi birer eşkiya, şerir gibi teşhir etmek;

5 — İşçi sınıfını çeşitli tedbirlerle ezmek ve mali oligarşiye sınırsız soygun olanakları hazırlamak ve sermaye birikiminin hızlanmasına yardım etmek.

6 — Bu arada, silahlı askeri faşist rejim için en büyük engel gibi görünen C.H.P. yi de ortadan kaldırmak.

7 — 1971 rejiminin temel hedefi olan, güncel sınıf kavgasını maskeleyip işi cinayete, insan avına, işkenceye dökerek halkın gözünü yıldırmak ve mücadele azmini kırmak..

8 — 1971 silâhlı faşizm deneyinin son bir çabası da, 1972 eylül ayı içinde ağızlarda gevelenen KURUCU MECLİS girişimi olmuştur. Hesaba göre, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Anayasa feshedilerek, faşizmin esaslarını yeni bir Anayasa (!) da düzenleyecek faşistnitelikli bir «kurucu meclis» toplanacaktı.

Naziler, bu hedeflerin bazılarını gerçekleştirme olanağı bulmuşlar, ancak çoğu yerde, kitlelerin mücadele azmini kırarak günlenmişlerdir.

YARIN: TEKELCİLER NE İSTİYOR?